

Instans: Kommunstyrelsen
Tid: 2017-03-20 kl.08:30
Plats: Sämsjön (B), Kommunhuset

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Emelie Cergic-Boberg
Sekreterare

Förslag på justerare: Björn Wilhelmsson

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens ordförande. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>KL</i>	<i>NR</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande/ Kommentar</i>
08.30			Sammanträdet öppnande			Ordförande
			Upprop			Kanslichef
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
08.35	1	Info	Information - redovisning av konto för representation	KS 308/2016 942	X	Ekonomichef
08.40	2	Info	Budgetuppföljning för kommunstyrelsen	KS 11/2017 942	X	Ekonomichef
08.50	3	KS	Verksamhetsberättelse 2016 för kommunstyrelsen	KS 19/2017 942	X	Ekonomichef
09.00	4	KF	Årsredovisning 2016 för Herrljunga kommun	KS 19/2017 942	X	Ekonomichef
09.50	5	KF	Ombudgetering av investeringsmedel 2016-2017	KS 37/2017 942	X	Ekonomichef
10.00	6	KF	Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2016	KS 39/2017 942	X	Ekonomichef
10.10	7	KF	Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS	KS 176/2017 730	X	Ordförande
10.15	8	KF	Redovisning av ej färdigberedda motioner 2017	KS 17/2017 901	X	Kanslichef
10.20	9	KF	Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2017	KS 16/2017 901	X	Kanslichef
10.25	10	KF	Beslut om utställning av översiktsplan för Herrljunga kommun	KS 115/2015 312	X	Kommunchef
10.30	11	KF	Svar på motion att avskaffa delade turer och heltidsanställningar	KS 101/2016 150	X	Ordförande
10.40	12	KF	Svar på motion - Cykelväg Herrljunga-Fåglavik	KS 218/215 351	X	Ordförande
10.45	13	KF	Svar på motion cykelväg Hudene-Herrljunga	KS 219/2015 351	X	Ordförande
10.50	14	KF	Svar på motion om fler parkbänkar/bänkar längst gångvägarna	KS 251/2016 351	X	Ordförande
10.55	15	KF	Svar på motion cykelväg Od-Annelund	KS 217/2015 351	X	Ordförande
11.00	16	KF	Svar på motion om att bygga ett utomhusgym i stadsparken, Herrljunga	KS 168/2015 381	X	Ordförande

<i>KL</i>	<i>NR</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande/ Kommentar</i>
11.05	17	KF	Svar på medborgarförslag om att bygga ett utomhusgym i Annelund	KS 16/2016 381	X	Ordförande
11.10	18	KF	Svar på medborgarförslag angående parker och planteringar	KS 88/2015 361	X	Ordförande
11.15	19	KF	Svar på medborgarförslag rusta upp rastplatsen vid Orraholmssjön	KS 94/2015 392	X	Ordförande
11.20	20	KF	Svar på medborgarförslag angående kolonilotter i Herrljunga kommun	KS 87/2015 364	X	Ordförande
11.25	21	KF	Svar på medborgarförslag angående juldekorationer vid Mörlanda och Stationsvägen i Ljung	KS 237/2015 355	X	Ordförande
11.30	22	KS	Kommunens ombud vid årsmöte med Luft i Väst	KS 38/2017 150	X	Ordförande
11.35	23	KS	Internkontroll - uppföljning 2016 Administrations- och kommunikationsenheten	KS 262/2016 942	X	Kanslichef
11.40	24	KS	Förslag till ytterligare revidering av riktlinjer för ärende- och dokumenthantering	KS 270/2016 900	X	Nämnd- sekreterare
11.45	25	KS	Remissvar SOU 2017:1 - För Sveriges landsbygder	KS 45/2017 950	X	Kommunchef
11.50	26	Info	Information om fortsatt uppdrag för projekt Bobygget	KS 60/2015 611	X	Kommunchef
11.55	27	KS	Förslag till revidering av riktlinjer för anställdas bisyssla	KS 286/2016 912	X	Kommunchef
12.00	28	KS	Meddelanden		X	Ordförande
12.05	29	KS	Delegeringsbeslut		X	Ordförande

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Verksamhetsberättelse för socialnämnden	KS 19/2017	X
2	TN § 20/2017-02-02 Förväntad budgetavvikelse gällande Molla skola	KS 202/2015	X
3	BMN § 53 Budget 2017-2019	KS 166/2016	X
4	Överenskommelse Jämställdhetsarbetet inriktning mot män, pojkar och maskulinitetsfrågor	KS 25/2017	X
5	BN § 26/2017-02-27 Plan för att åtgärda brister i inomhusklimatet, Altorpskolan	Postlista 2017:17	X
6	BN § 5 2017-01-30 Internkontroll 2016	KS 262/2016	X
7	Information från SKL - Strategi för rökfritt Sverige 2025	KS 2017:15	X
8	KSAU protokoll 2017-02-06		X
9	KSAU protokoll 2017-03-06		X
10	Verksamhetsberättelse för tekniska nämnden	KS 19/2017	X
11	Verksamhetsberättelse för bygg- och miljönämnden	KS 19/2017	X
12	Verksamhetsberättelse för bildningsnämnden	KS 19/2017	X

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Svar på Remiss från Länsstyrelsen Örebro län - yttrande över ansökan om kameraövervakning	KS 47/2017	X
2	Yttrande över ansökan om kameraövervakning med drönare, Länsstyrelsen Västra Götalands län	KS 21/2017	X
3	Yttrande över ansökan om kameraövervakning med drönare, Södra skogsägarna, Länsstyrelsen Kronoberg län	KS 23/2017	X
4	Yttrande över ansökan om kameraövervakning med drönare, Svenska 360 visningar KB, Länsstyrelsen Västra Götalands län	KS 22/2017	X
5	Delegeringsbeslut-Yttrande över ansökan om kamerövervakning, Fast Out AB, Länsstyrelsen Västra Götalands län	KS 24/2017	X

Information kring kostnader för representation, kurser och konferenser

Sammanfattning

Aftonbladet genomförde under slutet av 2016 en granskning som handlade om alla kommuners och andra skattefinansierade institutioners kostnader för representation, utbildningar/kurser, konferenser mm.

Kommunstyrelsen i Herrljunga har efterfrågat mer information kring Herrljunga kommuns kostnader avseende kurser, konferenser och representation för 2016, vilket nu tagits fram och jämförts med utfall för 2015.

Totala kostnader för kurser, utbildningar, resor, logi, representation och i övrigt tillhörande dessa konton uppgår under 2016 till 4 240 tkr. Det är en ökning med totalt 7 % mot 2015.

Efter genomgång av kommunens kostnader för kurser, konferenser, resor och representation kan konstateras att kommunen är återhållsam med de resurser som finns och sett till hela ekonomin är inte summorna på något sätt märkliga eller utöver det vanliga för verksamheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-02-17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar emot informationen.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: kommunens revisorer
För kännedom till:

Bakgrund och ekonomisk bedömning

Aftonbladet genomförde under slutet av 2016 en granskning som handlade om alla kommuners och andra skattefinansierade institutioners kostnader för representation, utbildningar/kurser, konferenser mm. Granskningen omfattade totalt 631 skattefinansierade institutioner - som kommuner, myndigheter, landsting, länsstyrelser, universitet, högskolor, museum, AP-fonder, domstolar och affärsverk. Granskningen visade att de skattefinansierade institutionerna tillsammans under 2015 haft kostnader för representation, kurser och konferenser för 5,7 miljarder kronor.

Kommunstyrelsen i Herrljunga har efterfrågat en redovisning gällande dessa typer av kostnader för 2016 för Herrljunga kommun. Nedan visas en sammanställning över de kostnader som på något sätt förknippas med konferenser, kurser och representation.

Konto	Kostnadstyp	2015	2016	Ökn/minsk
7650	Kursavgift	1 799	2 107	17%
7051	Resor	479	703	47%
7052/7053	Logi	487	340	-30%
7054	Övriga resekostnader	139	76	-45%
7100	Representation	142	201	42%
7110	Personalrepresentation	906	813	-10%
	TOTALT	3 952	4 240	7%

Beloppen är i tusentals kronor

Konto 7650: Kontot avser kostnader för personalens kurser, konferenser och utbildningar. Övriga kostnader i samband med utbildningen, som till exempel resekostnader läggs inte under detta konto.

Konto 7051-7054: Kontona avser kostnader för resor som anställda gör i tjänsten. Hit förs kostnader som kommunen reglerar direkt med transportföretag eller resebyrå där fakturor är ställda till kommunen. Även kostnader som anställda har i samband med andra typer av tjänsteresor utöver utbildning/kurser bokförs här. Bilersättningar för tjänsteresor bokförs inte på något av dessa konton.

Konto 7100: Kostnader för representation som har direkt samband med kommunens verksamhet bokförs här. Det avser exempelvis värdskap till exempel i samband med vänortsbesök. De kostnader som kan förekomma kan vara mat, dryck, hotellrum, teaterbiljetter, biljetter till sportevenemang etc.

Konto 7110: Kostnader för anställda i samband med informationsmöten, personalfester mm redovisas på detta konto. Det är kostnader som avser personalvård som förekommer här, vilket till exempel kan vara restaurangbesök, biljetter, gratifikation, mm. Även representationskostnader för kommunens förtroendevalda ingår här.

Ärende 1

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-02-17
DNR KS 308/2016 942
Sid 3 av 3

Det är den som mottagningsattesterar eller beslutsattesterar som sätter vilket konto varje kostnad ska gå på. Någon granskning har inte gjorts id detalj kring huruvida de fakturor och bokföringsordrar som ligger under respektive konto är bokförda på rätt konto.

Den kostnad som har ökat mest är kontot för resor som ökat med 47 % från 2015 till 2016. Vid en närmare analys kan det konstateras att det är en större ökning på Kunskapskällan, som varit iväg på två längre resor; 11 personer åkte till Vaasa under hösten 2016 samt att 26 personer åkte till Bryssel under samma höst.

Kontot för representation har också ökat något mer än de övriga, vilket vid närmare analys visar att kommunledningen haft något större andel på detta konto än normalt. Kommunledningen åkte till Visby under Almedalsveckan tillsammans med Vårgårdas kommunledning under 2016, vilket är något högre kostnader än vanligt. Dock har sedan Vårgårda fakturerats för drygt halva den kostnad som uppstod i Visby, och ligger istället som en intäkt (kan med denna redovisning bli lite missvisande).

Kontot för kursavgifter är något högre för 2016 än för 2015, dock håller sig förvaltningen inom budgetram för denna typ av kostnad. Budgeterat för kurser 2016 var 3 102 tkr och utfallet blev 2 107 tkr. Vid närmare analys kan inget direkt avvikande konstateras.

Efter genomgång av kommunens kostnader för kurser, konferenser, resor och representation kan konstateras att kommunen är återhållsam med de resurser som finns och sett till hela ekonomin är inte summorna på något sätt märkliga eller utöver det vanliga för verksamheten.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMUNSTYRELSEN
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-02-28
DNR KS 19/2017 942
Sid 1 av 1

Verksamhetsberättelse 2016 för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen redovisar en positiv avvikelse på 213 tkr. Utfallet summeras till 35 176 tkr jämfört med budgeten på 35 389 tkr. Den positiva avvikelsen härleds till politiska prioriteringar som hanteras under kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-02-28

KS § 20/2017-02-20

Tjänsteskrivelse daterad 2017-02-07

Verksamhetsberättelse 2016 Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner verksamhetsberättelsen.

Namn: Linda Rudenwall

Titel: Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige

DIARIENUMMER: KS 19/2017 942

FASTSTÄLLD/INSTANS: 2016-xx-xx

VERSION: 1

SENAST REVIDERAD:

GILTIG TILL:

DOKUMENTANSVAR: Kommunchef

Verksamhets- berättelse 2016-12-31

Kommunstyrelsen

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Ansvar och uppdrag.....	2
Organisationsförändring	2
Verksamhetsbeskrivning	3
Ekonomi	8
Drift	8
Investeringar	10
Bilaga målkatorer	11

Sammanfattning

Ansvar och uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen avger kommunens yttranden till regeringen och andra myndigheter samt bereder kommunfullmäktiges ärenden.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för den ekonomiska förvaltningen och för samordning av övergripande ekonomisk planering. Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt ansvar för den kommunövergripande uppföljningen under året och i bokslut.

Kommunstyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Ägarstyrningen bedrivs genom formella och informella möten med berörda bolagspresidier, ägardirektiv m.m.

Organisationsförändring

Kommunstyrelsen genomgick en organisationsförändring i början av 2015. Förändringen kan delas upp i två delar, dels infördes gemensamma servicenämnder och dels flyttade en del verksamhet från kommunstyrelsen till Bildningsnämnden och Tekniska nämnden. 2016 är andra året med den nya ansvarsfördelningen vilket har renodlat kommunstyrelsens ansvar med uppsiktsplikt.

Gemensamma servicenämnder

Två gemensamma servicenämnder inrättades 1 januari 2015 mellan Herrljunga kommun och Vårgårda kommun. En servicenämnd består av verksamheterna ekonomi och personal och har Vårgårda kommun som huvudman. Den andra består av verksamheterna it, växel och telefoni och har Herrljunga som huvudman. Mer information om de gemensamma servicenämnderna finns i ärende 13 som gick med i kallelsen till kommunstyrelsens möte den 26 maj 2014.

Förändring av kommunstyrelsens ansvarsområden

Kommunfullmäktige beslutade den 30 september 2014 att förändra styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Ansvar för kultur, bibliotek ungdomsutveckling, fritidsgård och musikskola flyttades till Bildningsnämnden.

Ansvar för fritid som omfattar fritidsanläggningar, underhåll, uthyrning av anläggningar, föreningskontakter samt föreningsstöd flyttades till Tekniska nämnden.

Förändringen innebär att kommunstyrelsens roll renodlas med större vikt på de övergripande och principiella ansvarsområdena. Mer information om förändringarna finns i ärende 1 som gick med i kallelsen till kommunstyrelsens möte den åttonde september 2014.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunledning

Verksamhet kommunledning har en övergripande roll att leda och styra kommunens verksamhet mot uppsatta mål.

Kommunledning ansvarar för säkerhetsarbete och samordning genomförs i kommunen. Kommunledning ansvarar också för samarbetet med myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Kommunledning ansvarar för näringslivsutveckling som sker genom ett samarbete med Fokus Herrljunga. Under kommunledning bedrivs det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet samt den översiktliga samhällsplaneringen.

Folkhälsa

Folkhälsan i Herrljunga arbetar med en handlingsplan man tagit fram för jämställdhetsarbetet. I kommun har en handlingsplan tagits fram för att säkerställa en säker och jämlik service till alla invånare samt att genusperspektiv ska präglade beslut för medborgarna. Trygghetsskapande arbete - genom en ökad samverkan mellan polis, kommun och föreningslivet ökar dels tryggheten och ger ett stärkt civilsamhälle.

Fokus Barn och Unga - ett våldsförebyggande arbetssätt där målet är att tidigt upptäcka och använda rätt insatser i rätt tid för barn och unga samt deras föräldrar

Administration och kommunikationsenheten

Enheten har det övergripande och strategiska ansvaret för central administration och kommunikation. Enheten stödjer även kommunstyrelsen i arbetet att upprätta kommunövergripande riktlinjer och styrdokument. Enheten är systemägare för det kommunövergripande ärendehanteringssystemet och ansvarar för support, utbildning i och utveckling av detta system. Arkivföring i kommunarkiv och förtroendemannaregister tillhör också enhetens funktioner.

Det övergripande målet är att upprätthålla en rättssäker, transparent och effektiv nämnds- och ärendeadministration, samt förvalta och utveckla centralarkivet och övergripande arkivfrågor. Arbetet har fokuserats kring att ordna arkiven, förbättra medborgardialogen samt förbättra den interna och externa kommunikationen. Arbetet med att ta fram en ny hemsida med användarvänligare profil och bättre innehåll fortskrider.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Servicenämnden IT/Växel/Telefoni inrättades den 1 januari 2015. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska skapa förutsättningar för en fördjupad demokrati och förbättrad medborgarservice genom att öka användarvänligheten för kommunala IT/Växel- och telefonitjänster. Nämnden ska vara en gemensam resurs för att stödja verksamhetsutveckling med hjälp av IT i samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Nämnden ska svara för IT-säkerheten i de kommunala verksamheterna. Nämnden ska verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av IT/Växel/Telefoni i kommunerna genom att ansvara för infrastruktur knutna till IT-tjänster samt av verksamheterna kravställda tjänster kopplade till dessa.

Herrljunga kommun är huvudman och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Under 2016 har IT-enheten satt en gemensam växelfunktion, gemensamt nätverk samt en gemensam Servicedesk där alla IT ärenden hanteras och prioriteras. En strategisk IS/IT (informationssystem och Informationsteknik) plan har påbörjats. Vissa ITIL processer har implementerats.

Servicenämnd Ekonomi

Servicenämnden för ekonomi och personal inrättades den 1 januari 2015. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska vara en gemensam ekonomi- och personalresurs för samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna.

Ekonomiavdelningens uppdrag är att till politiken, förvaltningsledningen och verksamheterna ge *stöd* och *service* i ekonomifrågor samt upprätthålla en tydlig *styrning* i ekonomifrågor utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer.

Ekonomiavdelningen har under året genomgått stora förändringar både genom att personal har flyttat från Herrljunga till Vårgårda, samt att fem personer inför sommaren avslutade sina anställningar. Tre av de anställda som slutade gick i pension och två personer gick vidare till nya utmaningar. Ekonomiavdelningen har i och med personalförändringarna arbetat för att få till rutiner och överföra kunskap för att skapa en så trygg och stabil verksamhet som möjligt.

Under 2016 har ekonomiavdelningen genomfört en översyn i med införandet av servicenämnd. Kartläggningar och arbetsuppgifter har lyfts upp och kommer vidare under 2017 bearbetas för att tillskapa en processorienterad organisation. Dokumentation och arbetssätt ses över löpande och har under senare delen av året utmynnat i fler punkter där avdelningen har liknande uppföljningsdokument och rutiner för dessa.

Servicenämnd Personal

Personalavdelningen arbetar i två huvudområden – dels en HR-avdelning (Human resource) som ansvarar för personalstrategiska frågor och ger stöd i personaloperativa frågor, dels en löneavdelning som administrerar löner och arvoden till anställda och förtroendevalda. HR-avdelningen ansvarar för att driva en enhetlig personalpolitik för den kommunala förvaltningen, samt att arbeta med arbetsmiljöfrågornas utveckling. HR-avdelningen ger stöd vid rekrytering, rehabilitering, förhandlingar, arbetsrättsliga frågor samt samordnar samverkansprocesser och pensionsfrågor.

Framtid

Kommunledning

Arbetet med att skapa bästa möjliga klimat för företagande och utveckling fortsätter. Fokusering kommer att ske på aktiviteter som förbättrar tillgången på kompetens i vår kommun, både genom nära samarbete företag och skola likt genom att verka för en ökad inflyttning.

Administration och kommunikationsenheten

Enheten har det övergripande och strategiska ansvaret för kommunens kommunikation och administration. Arbetet har centerats kring kommunikation, samtidigt som nämnd- och ärendeadministrationen effektiviserats.

Medborgardialogen och den interna och externa kommunikationen har utökats och gjorts bättre. Bland annat har enheten ansvarat för och hållit flera utbildningar i kommunikation och sociala medier. Enheten deltar i SKL:s masterclass i medborgardialog 2015-2017 och dialoger med medborgare har genomförts, bland annat om översiktsplanen. Samtidigt har ny kommunikationspolicy implementerats.

Övergripande digitaliserar enhetens verksamheter och arbetssätt, i linje med regeringens mål om att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Förvaltningscentrala och kommunövergripande styrdokument så som dokumenthanteringsplan och arkivhandbok har uppdaterats, reviderats och fastställs. Löpande har utbildningar i dokument- och ärendehanteringssystemet hållits för såväl förtroendevalda som anställda.

Serviceämnd IT/Växel/Telefoni

Arbetet med att sätta samman de två kommunernas organisationer till en enhet har pågått under 2016 och kommer att fortsätta 2017, där enheten kommer att fokusera på att planera för den nya IS/IT strategin utefter verksamheternas krav. Under 2017 kommer man att arbeta fram avtal med verksamheterna vilket medför en bättre kontroll av de ekonomiska transaktionerna till serviceämnden. Vidare kommer enheten 2017 att beskriva leverans i form av tjänster som skall vara tydlig ut till verksamheterna, IT-enheten får en tydlig bild av vad som förväntas av IT/Växel och telefoni.

ITIL är en process standard som används av IT organisationer, ytterligare delar av denna modell kommer under 2017 att implementeras. Processer som IT-enheten kommer att användas av är: Incident (händelser), Problem (temporära lösningar) och Change (förändringsarbete)

Serviceämnd Ekonomi/Personal

Ekonomiavdelningen har under året arbetat med att se över det arbete som skapades inför ny serviceämnd. Kartläggningar och arbetsuppgifter har lyfts upp och kommer vidare under 2017 att arbetas med för att få till en processorienterad organisation. Ekonomiavdelningen kommer under 2017 att fortsätta med att se över strukturen och arbetet med den nya serviceämnden.

Personalavdelningens huvudsakliga fokus 2017-2019 blir två kommunövergripande projekt inriktade på kommunens politiska mål för personal – att sänka sjukfrånvaron och öka andel heltidsanställningar utifrån Centralt avtal, SKL och Kommunal HÖK 16. I avtalet anges att målsättningen är att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning, att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid samt för att åstadkomma en god arbetsmiljö bör vidare en sammanhållen arbetstid eftersträvas om det är möjligt utifrån verksamhetens behov. För kommunernas del krävs att senast 2017-12-31 ha en klar handlingsplan för att nå målsättningen enligt avtalet. Handlingsplanen skall vara samverkad med Kommunal. Arbete under kommande år kommer även att inriktas på tre mindre kommunövergripande projekt – att utveckla kommunen som attraktiv arbetsgivare, att stärka och utveckla chefers uppdrag som ledare och chefer steg 2 samt att utveckla ett gemensamt fungerande system för det systematiska arbetsmiljöarbete – SAM. Införande av rapporteringssystem för tillbud och arbetsskador – KIA - fortsätter under 2017. Under 2017 genomförs som vanligt löneöversyn och för året är det även dags att genomföra medarbetarenkät. Löneenheten avslutar arbetet med kartläggning och kvalitetssäkring av anställnings- och avslutsprocessen och går in i ett mer fördjupat arbete med att arbeta in ett, för verksamheterna, effektivare användande av lönesystem och bemanningsplaneringssystem

Folkhälsa

Utifrån en gemensam lägesbild har polisen och kommunen kommit fram till att den viktigaste prioriteringen för 2017 är att jobba med Fokus på barn och unga. Det är både ett arbetssätt och ett förhållningssätt som bygger på samverkan i arbetet kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Vårt mål är att tidigt upptäcka och använda rätt insatser i rätt tid för barn och unga samt deras föräldrar.

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 161231	Kommentar
1:1 Antal bostäder, lägenheter och småhus ska öka		Fler nybyggnationer än föregående år.
1:2 Andel av befolkningen inom åldersgruppen 25-40 år ska öka		En marginell befolkningsökning mellan åren (SCB)

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 161231	Kommentar
2:1 Tätorter och byar planeras och bebyggs på ett sådant sätt att energi och bränslen kan användas effektivt		
Natur- och kulturvärden tas till vara och utvecklas		En bättre framtidsplan behöver tas fram, för att säkerställa att natur och kulturvärden utvecklas.

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 161231	Kommentar
3:1 Andel medborgare som rekommenderar andra att flytta till Herrljunga ska öka		Data saknas 2015,2016

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 161231	Kommentar
4:1 Samarbetet gymnasieskola - näringsliv ska stärkas		Skolans attityd till företagande ligger i Herrljunga på plats 2 av 290 kommuner i svenskt näringslivsranking.
4:2 Företagsklimatet ska förbättras		Herrljunga klättrar från plats 37 till plats 14 av 290 kommuner i svenskt näringslivs ranking.

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 161231	Kommentar
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 % av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.		Årets resultat uppgår till 3,7 %. Målet uppnått.
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.		Resultatet uppgår till 105,7 %. Målet är uppnått.
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70 %.		Soliditeten uppgår till 70,2 %. Målet uppnått.

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Uppfyllt per 161231	Kommentar
6:1 Antalet sjukfrånvarodagar ska minska.		Under 2016 var sjukfrånvarotiden i procent av ordinarie arbetstid 6,4 %, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter i förhållande till 2015.
6:2 Antalet medarbetare med önskad sysselsättningsgrad ska öka.		Andel heltider/deltider har minskat med 1% sedan 2015.

Ekonomi

Drift

Drift 2016-12-31

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-7 626	-5505	-6975	-7 023	-48
Kommunledning	-3 269	-7 414	-7505	-8 000	-494
A.K.-enheten	-2 113	-3 728	-3982	-3 841	141
IT/Växel/Telefoni	-4 043	-5 245	-5613	-5 456	157
Ekonomi	-5 050	-4 980	-4627	-4 197	430
Personal	-6 495	-6 158	-6174	-6 229	-55
Reception	*	*	-512	-428	84
Evakueringsboende	*	*	0	-2	-2
Summa verksamhet	-28 596	-33 031	-35 389	-35 176	213

Sammanfattning

Kommunstyrelsen redovisar en positiv avvikelse på 213 tkr. Utfallet summeras till 35 176 tkr och den totala budgeten uppgick under året till 35 389 tkr, inkluderat löneuppräkningskostnader. Under kommunstyrelsen som ansvarsområde ligger det olika kostnadsställen, vilka följs upp i text nedan.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ligger fördelad på två kostnadsställen, gemensamt och satsningar. Kommunstyrelsen gemensamt redovisar en negativ avvikelse på 1297 tkr. Detta beror främst på att personalbudgeten överskridit med 230 tkr samt övriga kostnader med 700 tkr. De stora posterna som gör att utfallet avviker från budget är datakommunikation och försäkringskostnader, de uppgår till 377 tkr respektive 244 tkr. De politiska satsningar som gjorts under året redovisar en positiv avvikelse med 1249 tkr. Den positiva avvikelsen härleds till att samtliga politiska prioriteringar inte hunnits genomföras.

Kommunledning

Kommunledningens budget består av fyra delar. Kommunledning gemensamt, folkhälsa, Strategisk planering samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Kommunledningen som helhet redovisar en negativ avvikelse på 498 tkr. Den negativa avvikelsen för kommunledningskontoret härrör främst till ökade personalkostnader då Herrljunga hade en övergång mellan två kommunchefer då dubbla löner utbetalades.

Folkhälsa redovisar vid årsslut ett överskott på 130 tkr, överskottet härrör till att man inte nyttjat sina bidragsintäkter från hälso- och sjukvården.

Strategiskplanering redovisar en negativ avvikelse på 403 tkr. Avvikelsen beror på att man haft högre omkringliggande kostnader som konsultarvoden vilket uppgår till 195 tkr. Konsultarvoden har uppstått då man under 2016 inte haft någon kommunarkitekt.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) redovisar ett negativt utfall på 73 tkr. MSB får varje år ett statligt bidrag som avser samhällsskydd, 2016 uppgick bidraget till 425 861 tkr. Personalkostnaderna för MSB överstiger de statligt tilldelade medlen, för Herrljunga uppgick personalkostnaderna 2016 till 470 tkr. Detta har således resulterat till ett underskott.

Administration- och kommunikationsenheten

Administration- och kommunikationsenheten redovisar en positiv avvikelse på 141 tkr. Den positiva avvikelsen beror på att man delar av året haft vakanta tjänster. Utfallet för personalkostnaderna ligger 308 tkr under budget.

Servicenämnd/IT/Växel/Telefoni inklusive receptionen

Servicenämndens totala årsresultat redovisar ett positivt överskott på 111 tkr. För Herrljungas del 157 tkr plus.

IT-avdelningen har under året omförhandlat leverantörsavtal dessutom har utbildningstakten inte har följt planen vilket medfört att en besparing gjorts 2016. En utbildningsinsats inom ITIL-processororienterat arbetssätt, kommer däremot att göras under 2017.

En beslutad satsning på nytt ärendehanteringssystem, Nilex, har verkställts under året. Total kostnad är 160 tkr.

Servicenämnden ekonomi/personal

Ekonomiavdelningens totala årsresultat redovisar ett positivt utfall på 938 tkr för år 2016. För Herrljungas del 430 tkr plus. Det positiva resultatet kan framför allt härledas till att kostnader för system och att konsulttimmar har varit betydligt lägre än under föregående år, då bland annat ekonomisystemet Raindance implementerades.

Personalavdelningens totala utfall för år 2016 redovisar ett negativt resultat på 119 tkr. För Herrljungas del 55 tkr negativt. Bemanningsavdelningen ramväxlades ut till verksamheterna; omsorg m.fl., från år 2016. En del av kostnader för bemanning har belastat personalavdelningen även under år 2016, vilket detta är huvudorsak till det negativa årsresultatet.

Totalt redovisar servicenämnden för Herrljungas del ett överskott på 375 tkr.

Investeringar

Investeringar 2016-12-31

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse
Markköp	0	-1 243	-700	-199	501
IT-investeringar	-615	-2 027	-1 900	-1 469	431
Konstgräsplan	0	-100	-5 500	-5 349	151
TOTALA INVESTERINGAR	615	3 370	8 100	7 017	1 083

Kommentar till utfall och prognos investeringar

Kommunstyrelsen har investeringar på tre olika områden, markköp, IT och konstgräsplan. Under året har kommunstyrelsen gjort investeringar för 7017 tkr medan budgeten uppgick till 8100 tkr.

Av investeringarna är det konstgräsplanen i Annelund som är färdigställd och invigd.

Kommunen har köpt mark i Hudene och Molla. I Hudene köpte kommunen mark för att flytta en befintlig fotbollsplan till en mer gynnsam plats för att minska riskerna för lekande barn. Vid Molla förskola sker byggnation av nytt skolkök/matsal, detta krävde en ny väg för transportleverans. Man har därför köpt en avstyckad bit mark för att kunna göra en smidigare passage för transporterna.

Bilaga målbildindikatorer

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Målbildindikator	Boksl 2014	Boksl 2015	Mål 2016	Utfall 2016
1:1 Antal bostäder, lägenheter och småhus ska öka	Antalet nybyggda bostäder	11		Öka	25*
1:2 Andelen av befolkningen inom åldersgruppen 25-40 år ska öka	Andel inom åldersgruppen 25-40 år i relation till befolkningen i sin helhet	1426		Öka	Se tabell
	Antalet invånare i kommunen per åldersgrupp	Se tabell	Se tabell	Öka	Se tabell

* Beviljade bygglov

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Målbildindikator	Boksl 2014	Boksl 2015	Mål 2016	Utfall 2016
2:1 Tätorter och byar planeras och bebyggs på ett sådant sätt att energi och bränslen kan användas effektivt	Andel tomer som planeras inom 1 km från hållplats för kollektivtrafik ökar	*	*		*
	Antalet resor med kollektivtrafiken ökar	*	*		*
	Bilnehavet i tätorter minskar		*		*
	Andel invånare som har mindre än 1 km till samhällsservice, så som livsmedelsbutik, skola, förskola, vårdcentral, hållplats för kollektivtrafik etc. ökar.	74%			*
2:2 Natur- och kulturvärden tas till vara och utvecklas	Befolkningens genomsnittliga avstånd till skyddad natur minskar	72%			*

*Områden följs upp i samband med årsbokslutet.

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2014	Boksl 2015	Mål 2016	Utfall 2016
3:1 Andel medborgare som rekommenderar andra att flytta till Herrljunga ska öka	Rekommenderar du andra att flytta till kommunen?	76% plats 237	*	*	Data saknas
	Nöjdhet med kommunal service?	52,1% Plats 279	*	*	Data saknas

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2014	Boksl 2015	Mål 2016	Utfall 2016
4:1 Samarbetet gymnasieskola - näringsliv ska stärkas	Kommunpolitikernas attityd till företagande	66	66	Förbättra	24
	Tjänstemäns attityder till företagande	82	68	Förbättra	22
	Skolans attityd till företagande	20	26	Förbättra	2
4:2 Företagsklimatet ska förbättras	Service till företag	45	62	Förbättra	9
	Tillämpning av lagar och regler	55	52	Förbättra	14
	Allmänhetens attityder till företagande	38	72	Förbättra	10
	Rankingens sammanfattande omdöme	59	37	Förbättra	14

Tabell 4 visar utfallet visar Herrljungas placering av Sveriges 290 kommuner.

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2014	Boksl 2015	Mål 2016	Utfall 2016
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 % av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.	Avvikelse från driftbudget.	2,2 %	2,7 %	2,2 %	3,7 %
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.	Avvikelse från investeringsbudget.	*	97,8 %	100 %	96,3 %
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70%.	Följs endast upp kommunövergripande.	75,7 %	73,6 %	70 %	70,2 %

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2014	Boksl 2015	Mål 2016	Utfall 2016
6:1 Antalet sjukfrånvarodagar ska minska.	Minskat antal sjukfrånvarodagar.	6,4%	5,8	minska	6,4
6:2 Antalet medarbetare med önskad sysselsättningsgrad ska öka.	Andel heltider skall öka.	Andel heltid 63%	Andel heltid 64%	Öka	Andel heltid 63%

Tabell för målindikator 1.2 Kommunens demografiska sammansättning.

Statistiken bygger på underlag per den 2016-11-01 från Statistiska centralbyrån (SCB). Föda, avlidna samt flyttningsnetto är ännu inte publicerat på SCB.

2015	0 - 14	15 - 24	25 - 54	55 - 64	65 - 115	Total
Män	750	609	1713	617	1053	4742
Kvinnor	777	513	1603	622	1105	4620
Total	1527	1122	3316	1239	2158	9362
Andel	16,3 %	12 %	35,3 %	13,3 %	23,1 %	100 %

2016	0 - 14	15 - 24	25 - 54	55 - 64	65 - 115	Total
Män	781	593	1732	609	1093	4808
Kvinnor	806	511	1625	617	1121	4680
Total	1587	1104	3357	1226	2214	9488
Andel	16,7 %	11,6 %	35,4 %	13 %	23,3 %	100 %

ÅR	Totalbefolkning	Födda	Avlidna	Flyttningsnetto
2015	9362	90	92	-24
2016	9488			

Sammanställning av hållbara riktpunkter för demografins sammansättning

Component	Definition	Vulnerability	ref. year
Age group 0-14	Total number of people aged 0-14 years as a % share of total population	Share below 17.5%	2011
Age group 15-24	Total number of people aged 15-24 years as a % share of total population	Share below 12.5%	2011
Deficit of age group 25-54	Total number of people aged 25-54 years as a % share of total population	Share below 37.5%	2011
Surplus of age group 55-64	Total number of people aged 55-64 years as a % share of total population	Share above 14.0%	2011
Surplus of age group 65+	Total number of people aged 65 years and over as a % share of total population	Share above 18.0%	2011
Female < male	Total number of females per 100 males	Under 100	2011
Female < male (age group 15-64)	Total number of females in age group 15-64 years per 100 males in age group 15-64 years	Under 95	2011
Crude birth rate	Total number of life births per 1000 inhabitants	Below 11.0	2009-2010 average
Crude death rate	Total number of deaths per 1000 inhabitants	Above 10.0	2009-2010 average
Net migration	Difference between in- and outmigrated persons as a % share of total population	Below 0.0%	2006-2010 average

Ombudgetering av investeringsmedel från 2016 till 2017

Sammanfattning

Enligt bokslut 2016 framgår att av tillgängliga investeringsmedel på 100 439 tkr förbrukades 36 421 tkr. Den främsta orsaken till att hela investeringsbudgeten inte nyttjades under 2016 är att några större projekt löper över en längre period och kommer att avslutas under 2017/2018. För att kunna slutföra dessa projekt behöver outnyttjade investeringsmedel från 2016 ombudgeteras till 2017.

I sammanställningen nedan framgår de projekt vars investeringsmedel förslås ombudgeteras till 2017.

Projekt	Budget	Förbrukat	Återstår	Förslag till ombudgetering
Inventarier/IT BN	1 000	626	374	374
Lekplatser	300	186	114	114
Inventarier Horsby	750	344	406	406
Förstud Hemgården	2 650	0	2 650	2 650
Mindre gatanläggningar	1 000	656	344	300
GC-väg 181/183 söderut	500	0	500	500
Verksamhetsanpassningar	1 000	593	407	200
Soprum fastigheter	200	0	200	200
Hagen etapp 4	7 510	0	7 510	7 510
Hagen tak	6 440	4 094	2 346	2 346
Tillbyggnad Mollaskola	19 939	8 945	10 994	10 994
Södra Horsby etapp 1	6 019	4 772	1 247	1 243
Ventilation g:a sporthallen	250	0	250	250
Dusch o omklum g:a sporthalle	500	0	500	500
Vattenrutschkana	800	0	800	800
Summa	48 858	20 215	28 643	28 387

Kommentarer till projekten

Projekt: Inventarier/IT BN

Projektet avser IT-lösningar/Inventarier för Bildningsnämnden

Skäl för ombudgetering

Bildningsnämnden har stora satsningar framöver för att klara av den nationella IT-lösningen man antagit. En upprustning och investering behöver göras om Herrljungas skolbygd skall placera sig i det främre ledet gällande utveckling. Många inventarier hann inte göras 2016.

Projekt: Lekplatser

Investeringarna avser en upprustning av lekplatser till barn i yngre åldrar

Skäl för ombudgetering

Lekplatser kärvs för att stimulera en aktiv livsstil för barnen.

Projekt: Inventarier Horsby

Projektet avser inventarier till Horsby skola

Skäl för ombudgetering

I och med ombyggnationens takt blir det fördröjning, därför har man inte hunnit investera i den takt man har önskat. Detta innebär att inventarier som kvarstår inte räcker inom nästkommande budget.

Projekt: Förstudie Hemgården

Projektet avser ombyggnad av hygienutrymmen efter påpekanden från arbetsmiljöverket

Skäl för ombudgetering

Ombyggnaden är påbörjad men inte klar. Slutbesiktning sker under 2017

Projekt: Hagen etapp 4

Ombyggnad av Hagen etapp , vilket skapar nya platser för särskild boende

Skäl för ombudgetering

Projektet har inte startat. Avvaktar utflytt av förskoleverksamhet.

Projekt: Hagen tak

Utbyte av tak på Hagen

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt

Projekt: Horsby skola/förskola
Om- och utbyggnad av skola och förskola på Horsby

Skäl för ombudgetering

Projektet är startat men ännu inte belastat med kostnader. Beräknas pågå under flera år.

Projekt: Tillbyggnad Molla skola
Om- och utbyggnad av skola och förskola i Molla

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt.

Projekt: Södra Horsby Etapp 1
Exploatering av bostadsområde

Skäl för ombudgetering

Projektet är huvudsakligen färdigställt, men kommer belastas med kostnader även under 2017.

Projekt: Vattenrutschkana
Utbyte av vattenrutschkana i simhallen

Skäl för ombudgetering

Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

Projekt: Verksamhetsanpassningar
Mindre anpassningar av lokaler, som beställts av verksamheten

Skäl för ombudgetering

Påbörjade, men ej fakturerade anpassningar.

Projekt: Soprum fastigheter
Ombyggnad av soprum

Skäl för ombudgetering

Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-03-01
DNR KS 37/2017 942
Sid 4 av 4

Projekt: Ventilation gamla sporthallen
Upprustning av ventilation i gamla sporthallen

Skäl för ombudgetering

Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

Projekt: Dusch och omklädningsrum gamla sporthallen
Upprustning av dusch och omklädningsrum i gamla sporthallen

Skäl för ombudgetering

Projektet är inte påbörjat. Projektering pågår.

Projekt: Mindre gatuanslagningar
Mindre anläggningar inom området gata, park ,mark.

Skäl för ombudgetering

Projekt som är påbörjade med ej avslutade samt ej fakturerade projekt.

Projekt: GC-väg 181/183 söderut
Ursprungligen medfinansiering GC-väg. Omdisponerat till ombyggnad kök och fastighet

Skäl för ombudgetering

Beslutade men ej färdigställda projekt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-03-01

Beslut TN § 18 2017-02-02

Beslut SN § 13 2017-02-28

Beslut BN § 24 2017-02-27

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att ombudgetera 63 587 tkr från 2016 års investeringsbudget till 2017 enligt tabell ovan.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Tekniska nämnden
För kännedom till:

SN § 5

DNR SN 40/2016

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut SOL och LSS per 2016-12-31**Sammanfattning**

Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SOL och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Socialnämnden ska även rapportera gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SOL och 9 § LSS som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Denna rapporteringsskyldighet regleras i 16 kap 6 h § SOL och 28h § LSS.

Anledning till ej verkställda beslut är oftast bristande resurser.

Av de två rapporterade ärendena inom äldreomsorgen, särskilt boende, är ett beslut verkställt efter 5 månader från datum för beslutet. Det andra ärendet är inte verkställt, den enskilde vistas på korttidsboende under väntetiden.

Av Individ och familjeomsorgens tre rapporterade ärenden är ärendet, gällande familjehem verkställt efter 6 månader. Beslut gällande familjebehandling är ännu inte verkställt samt insatsen kontaktfamilj avslutad då enskild tackat nej, insatsen är inte längre aktuell.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-01-13

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS 2016-12-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att lägga rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2016-12-31 till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att lägga rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2016-12-31 till handlingarna.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut¹ enligt SOL och LSS 2016-12-31

SOCIALTJÄNSTLAGEN – SOL

Äldreomsorg

<u>Typ av bistånd</u>	<u>Datum för beslut</u>	<u>Datum för avbrott</u>	<u>Individ</u>	<u>Kön</u>
Särskilt boende	2016-07-26		Vuxen	Kvinna
Särskilt boende	2016-08-15		Vuxen	Man

Handikappomsorg

Individ och familjeomsorg

<u>Typ av bistånd</u>	<u>Datum för beslut</u>	<u>Datum för avbrott</u>	<u>Individ</u>	<u>Kön</u>
Familjehem	2016-06-07		Ungdom	Man
Kontaktfamilj	2016-06-09		Ungdom	Pojke
Familjebehandling	2016-09-15		Ungdom	Pojke

LAG OM STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE – LSS

Handikappomsorg

I tjänsten

Heléne Backman Carlsson
SAS/Kvalitetssamordnare

* Rapport kvarstår från föregående kvartal
** Rapport gjord två kvartal
*** Rapport gjord tre kvartal
**** Rapport gjord fyra kvarta kvartal

---

¹ Beslut är, per definition, verkställda om verkställighet har skett inom 3 (tre) månader från beslutsdatum.

HERRLJUNGA KOMMUN

AK-ENHETEN
Mirjana Lind

Tjänsteskrivelse
2017-02-17
DNR KS 17/2017 901
Sid 1 av 2

Redovisning av ej färdigberedda motioner 2017

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda motioner.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda motioner under våren 2017 till handlingarna.

Mirjana Lind
Kansliassistent

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Ej besvarade motioner per den 17 februari 2017

- Motion om tiggeri i Herrljunga kommun
Inkom 160929 från Tony Niva (SD)
Diarienummer 254/16
- Motion om annonsering/marknadsföring av Allmänhetens frågestund
Inkom 160929 från Tony Niva (SD)
Diarienummer 252/16
- Motion om fler parkbänkar/bänkar längst gångvägarna
Inkom 160929 från Tony Niva (SD)
Diarienummer 251/16
- Motion om att avskaffa delade turer
Inkom 160304 från Robert Andersson (S)
Diarienummer 101/16
- Motion om cykelväg Hudene-Herrljunga
Inkom 151109 från Christina Abrahamsson (M)
Diarienummer 219/15
- Motion om cykelväg Herrljunga-Fåglavik
Inkom 151109 från Christina Abrahamsson (M)
Diarienummer 218/15
- Motion om cykelväg Od-Annelund
Inkom 151109 från Christina Abrahamsson (M)
Diarienummer 217/15
- Motion angående vinterväghållning i Herrljunga kommun
Inkom 130625 från Christina Glad (KV)
Diarienummer 175/13
- Motion om att bygga ett utomhusgym i Stadsparken Herrljunga
Inkom 150907 från Christina Abrahamsson (M)
Diarienummer 168/15
- Motion om att erbjuda kommunala ställplatser till husbilsgäster för att främja besöksnäringen i kommunen
Inkom 150417 från Elin Alavik (FP)
Diarienummer 97/15

HERRLJUNGA KOMMUN

AK-ENHETEN
Mirjana Lind

Tjänsteskrivelse
2017-02-17
DNR KS 16/2017 901
Sid 1 av 2

Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2017

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i april varje år redovisa ej färdigberedda medborgarförslag.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under våren 2017 till handlingarna.

Mirjana Lind
Kansliassistent

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Ej färdigberedda medborgarförslag per den 7 februari 2017

- Utegym i Annelund
Inkom 160127 från Marie Haraldsson, Herrljunga
Diarienummer 16/16
- Juldekorationer vid Mörlanda och Stationsvägen i Ljung
Inkom 151214 från Roland Larsson, Ljung
Diarienummer 237/15
- Rusta upp rastplats vid Orraholmssjön
Inkom 150416 från Ingemar Ljungberg, Herrljunga
Diarienummer 94/15
- Parker och planteringar
Inkom 150330 från Birgitta Swahn, Herrljunga
Diarienummer 88/15
- Kolonilotter i Herrljunga kommun
Inkom 150330 från Birgitta Swahn, Herrljunga
Diarienummer 87/15
- Höja friskvårdsbidraget och ta tillbaka friskvårdstimmen för alla inom vården
Inkom 140403 från Elisabeth Svensson, Ljung
Diarienummer 70/14

Motion att avskaffa delade turer

Sammanfattning

Motion inkom från Robert Andersson (S) 2016-03-04. Motionären föreslår:

"...Att den normala anställningsformen i Herrljunga kommun är heltid och tillsvidareanställning med möjlighet till partiell tjänstledighet för den som önskar.

Att arbetstiden ska vara sammanhållen.

Att delade turer avskaffas i så stor utsträckning som möjligt."

Socialförvaltningen har i sin utredning gjort bedömningen att delade turer inte kan minskas mer än vad som redan gjorts. Kommunfullmäktige beslutade 2017-02-14, § 3, att återremittera ärendet.

En ekonomisk analys och en konsekvensbeskrivning saknas och bör genomföras för att ge ett bättre beslutsunderlag.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktige § 3/2017-02-14

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-01-10

"Svar på motion om att avskaffa delade turer", 2017-01-10

Kommunfullmäktige § 34/2016-03-08

Motion: Avskaffande delade turer, inkommen 2016-03-04

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut

1. Motionen skickas till socialnämnden för en djupare riskanalys och en analys av de ekonomiska konsekvenser som en förändring av delade turer och sammanhållen arbetstid medför.
2. Konsekvensanalyserna skall ske i samverkan med kommunal

Johnny Carlsson

Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till Socialnämnden

KF § 3
KS § 1

DNR KS 101/2016 150

Svar på motion att avskaffa delade turer och heltidsanställningar**Sammanfattning**

Robert Andersson (S) inkom 2016-03-04 med följande motion:

*"Våren 2013 tecknade SKL och Kommunal ett riksavtal där följande skrivning finns med:**"...delade turer ska minimeras. Uppgörelsen innebär att vid arbetstidsförläggning bör det, utifrån verksamhetens behov, eftersträvas att arbetstiden är sammanhållen."**Trots att det nu har gått tre år har vi inom Herrljunga Kommun i stor utsträckning fortfarande kvar delade turer inom Kommunals avtalsområden. Vi socialdemokrater tycker att avtalet är ett steg i rätt riktning men anser att arbetet med att minimera delade turer går för långsamt. Vi vill mer. Det krävs krafttag för att komma tillrätta med delade turer men vi förringar inte de utmaningar det innebär att bryta med invanda mönster hos både arbetsgivare och anställd. Dock räds vi inte uppgiften.**Det handlar om att se kommunen som en större arbetsgivare än den enskilda arbetsplatsen likväl som att se förtjänsterna med ett avskaffande. För Socialdemokraterna är avskaffandet av delade turer en arbetsmiljöfråga och en anständighetsfråga. Det handlar också om att kommunen ska ha rimliga arbetsvillkor som säkerställer den långsiktiga personalförsörjningen. Anställda i kommunen ska kunna leva på sin lön och ha en dräglig familjesituation. I flera kommuner runt om i landet finns goda exempel där man framgångsrikt arbetar med att avskaffa delade turer. Med de goda exemplen som utgångspunkt yrkar jag till kommunfullmäktige att besluta:**Att den normala anställningsformen i Herrljunga kommun är heltid och tillsvidareanställning med möjlighet till partiell tjänstledighet för den som önskar. Att arbetstiden ska vara sammanhållen.**Att delade turer avskaffas i så stor utsträckning som möjligt"*

Socialförvaltningen har inkommit med yttrande över motionen där det framkommer följande:

I de av kommunfullmäktige antagna målen för 2017 finns målet: Andelen heltid för tillsvidareanställda ska öka.

Socialförvaltningen gör bedömningen att det antal delade turer som idag finns inom förvaltningens område inte kan minskas mer än vad som redan gjorts. En ytterligare minskning skulle innebära ökade kostnader då förvaltningen behöver anställa fler personer för att täcka bemanningskraven. En minskning skulle även innebära att personalen behöver arbeta fler helger än idag för att scheman ska gå ihop. Arbetsspassen skulle också behöva förlängas vilket, tillsammans med lägre bemanning på helgerna, skulle innebära en ökad arbetsbelastning.

Fortsättning KF § 3
Fortsättning KS § 1

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-01-10

Socialförvaltningens skrivelse, "Svar på motion om att avskaffa delade turer",
2017-01-10

Kommunfullmäktige § 34/2016-03-08

Motion: *Avskaffande delade turer* – inkommen 2016-03-04

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Motionen avslås.

Anette Rundström (S) föreslår att motionen ska bifallas.

Elin Hegg (MP), Björn Wilhelmsson (S) och Kari Hellstadius (S) bifaller Anette Rundströms (S) förslag.

Ronnie Rexwall (KV) bifaller förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Omröstning

Ordföranden ställer följande förslagsordning:

Ja – i enlighet med förvaltningens förslag att avslå motionen.

Nej – i enlighet med Anette Rundströms (S) förslag att bifalla motionen.

Med 6 ja-röster mot 5 nej-röster beslutar kommunstyrelsen i enlighet med socialförvaltningens förslag till beslut (röstningsbilaga 1, KS § 1/2017-01-23).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

I kommunfullmäktige föreslår Robert Andersson (S) att motionen återremitteras för att kompletteras med en ekonomisk konsekvensanalys samt en risk- och konsekvensanalys för verksamheten. Risk- och konsekvensanalyserna ska ske i samverkan med Kommunal.

Ronnie Rexwall (KV) föreslår att motionen återremitteras för att kompletteras med en ekonomisk konsekvensanalys samt en risk- och konsekvensanalys för verksamheten.

Gunnar Andersson (M), Anette Rundström (S), Inger Gustavsson (L) och Björn Wilhelmsson (S) bifaller Robert Anderssons (S) förslag till återremiss.

Fortsättning KF § 3

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras.

Ordföranden frågar sedan om risk- och konsekvensanalyserna ska ske i samverkan med Kommunal och finner att så ska ske.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Motionen återremitteras för att kompletteras med en ekonomisk konsekvensanalys samt en risk- och konsekvensanalys för verksamheten. Risk- och konsekvensanalyserna ska ske i samverkan med Kommunal.

TN § 2

DNR TK 330/2016

Svar på motion – Cykelväg Fåglavik

Sammanfattning

Motion har inkommit 2015-11-09 från Christina Abrahamsson (M). Motionen föreslår att:

”En cykelväg från Herrljunga till Fåglavik byggs utefter den redan befintliga väg/stig som går utmed Västra stambanan från Herrljunga till Fåglavik. I förlängningen går cykelvägen att bygga vidare till Källeryd. Förslag till finansiering är att Tekniska nämnden budgeterar i 2017 års investeringsbudget samt söker pengar från Trafikverket och VGR.”

Kommunstyrelsen har i mars 2016 antagit en cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt. Beslutet innehåller de prioriteringar av utbyggnad gällande cykelvägar som kommunen vill göra fördelat på kort-, längre- och lång sikt. Cykelväg mellan Herrljunga och Fåglavik finns med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten, men inte med den sträckning som motionen föreslår. Istället föreslås en sträckning längs väg 2516 (Vedumsvägen) till y-korsningen mot Olofstorp och sedan längs befintlig skogsväg till Fåglavik. Totalt blir sträckningen 7 km och kostnadsberäknas till 15,3 mnkr. Cykelväg från Fåglavik till Källeryd finns inte med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten. Det finns möjlighet att komplettera befintliga skogsvägar för att förbättra kommunikationerna med cykel sommartid mellan Herrljunga och Fåglavik.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Motion ”Cykelväg Herrljunga-Fåglavik”

Cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt 2017-2019

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

BA

BA

Je

Svar på motion om cykelväg Herrljunga-Fåglavik

Sammanfattning

Motion har inkommit 2015-11-09 från Christina Abrahamsson (M). Motionen föreslår att:

”En cykelväg från Herrljunga till Fåglavik byggs utefter den redan befintliga väg/stig som går utmed Västra stambanan från Herrljunga till Fåglavik. I förlängningen går cykelvägen att bygga vidare till Källeryd. Förslag till finansiering är att Tekniska nämnden budgeterar i 2017 års investeringsbudget samt söker pengar från Trafikverket och VGR.”

Kommunstyrelsen har i mars 2016 antagit en cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt. Beslutet innehåller de prioriteringar av utbyggnad gällande cykelvägar som kommunen vill göra, fördelat på kort-, längre- och lång sikt.

Cykelväg mellan Herrljunga och Fåglavik finns med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten, men inte med den sträckning som motionen föreslår. Istället föreslås en sträckning längs väg 2516 (Vedumsvägen) till y-korsningen mot Olofstorp och sedan längs befintlig skogsväg till Fåglavik. Totalt blir sträckningen 7 km och kostnadsberäknas till 15,3 mnkr. Cykelväg från Fåglavik till Källeryd finns inte med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten.

Det finns möjlighet att komplettera befintliga skogsvägar för att förbättra kommunikationerna med cykel sommartid mellan Herrljunga och Fåglavik.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Motion ”Cykelväg Herrljunga-Fåglavik”

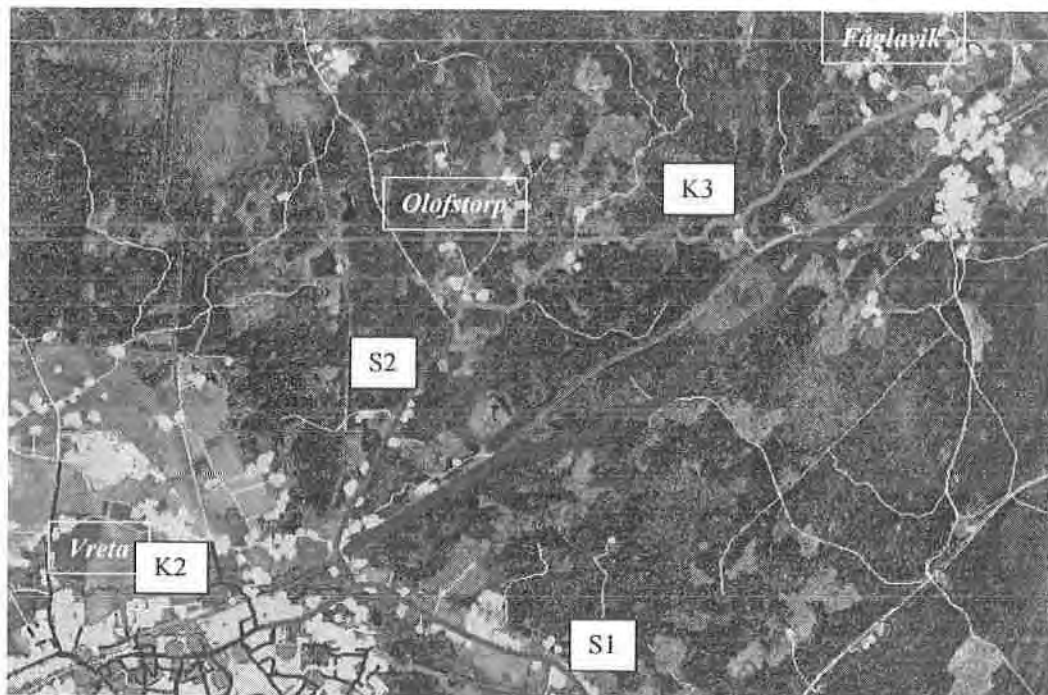
Cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt 2017-2019

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Alfred Dubow
Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Kartbild: röd = av motionen föreslagen sträckning

S2+K2 = föreslagen sträckning enligt antagen cykelstrategi

DIARIENUMMER:	KS 65/2016 440
FASTSTÄLLD:	2016-03-21
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	--
GILTIG TILL:	2019-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Planerings- sekreterare

Plan

Cykelstrategi med prioritering av utbyggnads- objekt 2017-2019, Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar om den övergripande inriktningen för utvecklingen av infrastrukturen inom kommunen genom sitt strategiska funktionsansvar för översiktlig planering. Inriktningen är ett underlag för tekniska nämndens ansökningar om statlig medfinansiering av nya infrastruktur-anläggningar inom ramen för den regionala infrastrukturplanen. Årligen ges möjlighet att ansöka om medel enligt särskilda kriterier. Denna plan redovisar hur prioritering för cykelsatsningar ska göras på kort sikt samt vilka övriga åtgärder som bör vidtas gällande hållbart resande.

Begreppet *cykelväg* används i dokumentet om alla varianter av gång- och cykelvägar.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning.....	1
Sammanfattning av beslut	1
Strategier för ökad cykling i Herrljunga kommun.....	2
Prioritering rekommenderade utbyggnadsobjekt 2017-2019	3
Prioritering steg 1- och 2-åtgärder.....	6
Kommunala investeringsmedel i budget 2017-2019	7
Bakgrund	7

Inledning

Hela vårt samhälle behöver göra en omställning till att bli långsiktigt hållbart och en av nyckelfaktorerna i denna omställning handlar om transporter. Infrastrukturen manifesterar enorma investeringar och är svår att tvärt ändra på i efterhand. Som tur är så finns det fler komponenter som påverkar våra val av transportsätt, nämligen:

- [\(Infrastruktur\)](#)   [Regler](#)   [Utbud](#)   [Information](#)

Successiva ändringar och tillskott i infrastrukturen är nödvändiga att göra och för dessa investeringar har en prioritering gjorts gällande utbyggnad av cykelvägar, där statliga medel ska användas för att främja att cykelinfrastrukturen stärks i kommunerna. Det är dock viktigt att kombinera utbyggnad med de andra påverkansfaktorerna för att investeringen ska löna sig. Åtgärdsval kan beskrivas genom följande matris:

Cykelandel	Cykelförhållanden	
	Dåliga	Bra
Hög <i>Åtgärd:</i>	Cyklar trots... <i>Bygg infrastruktur</i>	Cyklar pga.... <i>Underhåll</i>
Låg <i>Åtgärd:</i>	Cyklar inte pga.... <i>Bygg och informera</i>	Cyklar inte trots... <i>Beteendepåverkan</i>

Matrisen är hämtad från företaget Trivector.

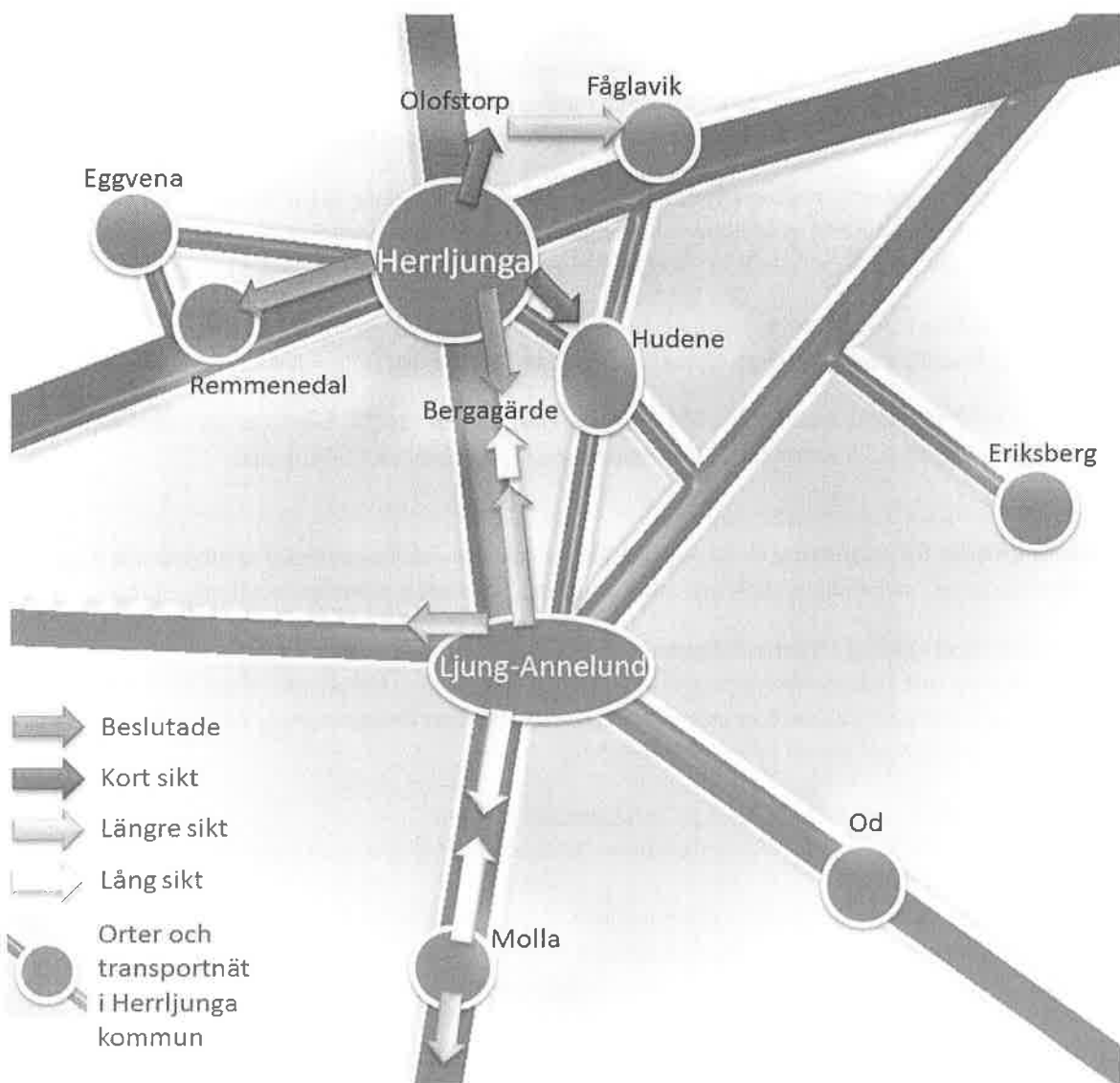
Denna strategi för cykling tar ställning till hur Herrljunga kommun avser prioritera insatser för ökad cykling samt arbeta med hållbart resande (mobility management) under perioden 2017-2019.

Sammanfattning av beslut

Beslut om antagande av denna strategi och plan innebär att kommunen ska agera i enlighet med uppställda *Strategier för ökad cykling i Herrljunga kommun, Prioritering av utbyggnadsobjekt 2017-2019* samt *Prioritering av steg 1- och 2-åtgärder* och dessutom öronmärka *kommunala investeringsmedel i budget 2017-2019*. (Ovanstående kursiv text syftar här på rubriker i dokumentet.)

Strategier för ökad cykling i Herrljunga kommun

- Fokusera samhällsbyggandet till stråk där många kan nyttja samma infrastruktur
- Ställ krav på cykelfrämjande åtgärder i samband med kommunens tillstånds- och lovprövning
- Vid om-/nybyggnation gör en bedömning om cykeltrafik kan ges företräde i den nya lösningen
- Säkerställ att skyltningen för cyklister är korrekt och fullständig
- Fördela resurser för drift och underhåll så att gång- och cykeltrafik främjas
- Rikta insatser mot skolbarns vardagsresande för att influera hela familjens vanor
- Driv informationskampanjer inför driftsättning av ny cykelinfrastruktur
- Bygg ut cykelinfrastrukturen i enlighet med målen i Västra Götalandsregionens cykelstrategi
- **Bygg ut cykelinfrastrukturen med prioritering enligt nedan strukturbild:**

Prioritering rekommenderade utbyggnadsobjekt 2017-2019

Staten (Trafikverket Region Väst) har en budget för utbyggnad av nya cykelvägar i länet där villkoren för nybyggnad är att kommunerna medfinansierar 50 % av kostnaden för projektering och byggnation. Kommunerna ansöker om att få del av denna medfinansiering och prioriteringen av utbyggnadsobjekt görs utifrån regionalt beslutade kriterier.

Herrljunga kommuns prioriterade utbyggnadsobjekt längs statliga vägar är följande:

1. (S1) Väg 1933, mellan Herrljunga tätort (anslutning befintlig cykelbana) och korsningen med väg 181 (anslutning befintlig cykelunderfart): ca 3,7 km. (tot.kost.ca.20 miljoner)
2. (S2) Väg 2516, mellan Herrljunga tätort (anslutning befintlig cykelbana) och väg mot Olofstorp (y-korsning): ca 2 km. (tot.kost.ca 11 miljoner)
3. (S3) Väg 1933, mellan väg 181 (anslutning befintlig cykelunderfart) och Hudene skola (anslutning befintlig cykelbana): ca 1 km. (tot.kost.ca.5,5 miljoner)

Kommunen har även en ambition att utveckla cykelinfrastrukturen längs det kommunala vägnätet, där utbyggnad då blir en kommunal investering. Eventuellt finns andra delar (pottar) i den regionala budgeten som kan erbjuda finansieringsstöd i en ansökningsprocess liknande den ovan. Utöver att kommunen bygger ut cykelinfrastrukturen i samband med exploatering av nya bostads- och verksamhetsområden så behövs en långsiktig prioritering för cykelvägar i befintliga stråk och områden.

Herrljunga kommuns prioriterade utbyggnadsobjekt längs kommunala vägar är följande:

1. (K1) Cykelväg (även bil) av enklare snitt mellan Herrljunga tätort och Stenunga via Orraholmens friluftsområde, ca 2,3 km. (tot.kost., kommunens uppskattning, ca 1,9 miljoner)
2. (K2) Cykelväg (bred boulevard som huvudstråk) mellan Herrljunga tågstation och Vreta via framtida bostadsområde norr om Nossan, ca 660 meter. (tot.kost.TrVs schablon ca. 3,6 miljoner)
3. (K3) Cykelväg av enklare snitt mellan Olofstorp (korsningen väg 2516 och väg mot Olofstorp) och Fåglavik, ca 4,3 km. (tot.kost., kommunens egen schablon, ca 4,3 miljoner)

Kriterier

Kommunens kriterier för prioritering av utbyggnadsobjekt (statliga och kommunala) involverar faktorer som befolkningstäthet, målpunkter, skol- och arbetspendling, rekreation, säkerhet, medborgarförslag.

Ur Strategi för ökad cykling i Västra Götaland:

Det är kommunerna som i en ansökningsprocess föreslår cykelåtgärder. Föreslagna åtgärder kommer att bedömas med hänsyn till de som bäst uppfyller målet om att skapa förutsättningar för ökad och säker cykling. Viss hänsyn kommer tas till geografisk spridning.

Prioritet ett (1) är cykelåtgärder med fokus på vardagsresor

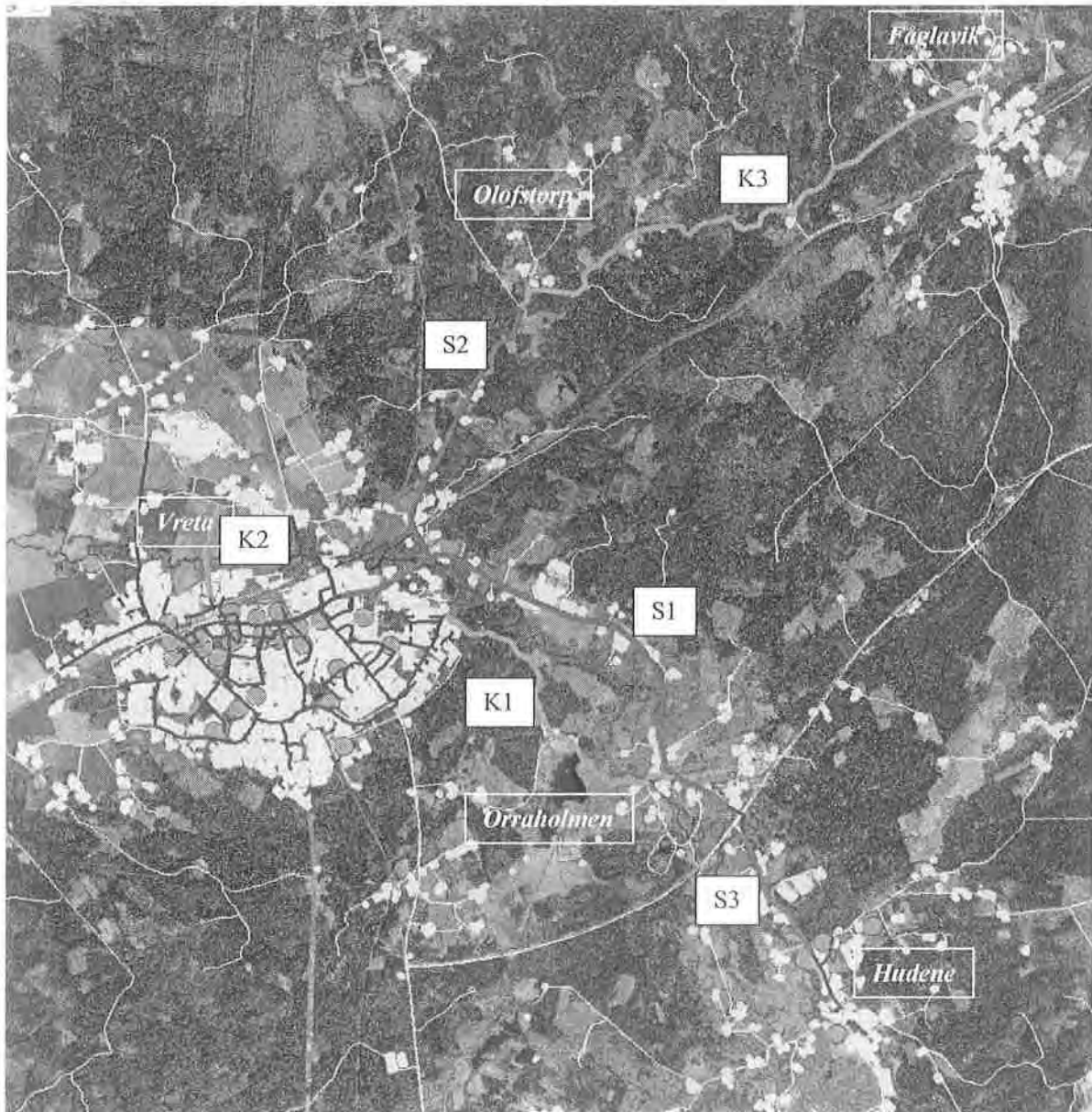
- Cykelvägar som förbättrar tillgängligheten och säkerheten till tätortsnära arbetsplatser.
- Cykelvägar till skolor.
- Åtgärder som bidrar till att öka säkerheten på cykelvägar till skolor.
- Cykelvägar som förbättrar tillgängligheten och trafiksäkerheten till kollektivtrafikknutpunkt.
- Åtgärder som förbättrar tillgängligheten och trafiksäkerheten till målpunkter för fritidsaktiviteter i tätortsnära lägen.

Prioritet två (2) är åtgärder av "felande länkar" och cykling för rekreation och turism

- Trafiksäkerhetshöjande åtgärder på befintligt cykelvägnät.

- "Felande länkar" där potentialen för ökad cykling är hög (ex kortare länkar som binder samman tätorter eller cykelvägar).
- Cykling för rekreation och turism är ett utvecklingsområde som stöds med t ex projektering och projektledning.

Nedan karta visar kommunens prioriterade sträckningar i sitt sammanhang (täthet, målpunkter)

©Lantmäteriet och Herrljunga kommun, 2016

Målpunkt, tex samhällsservice

Prioriterad sträcka kommunal väghållare

Bebyggelse

Prioriterad sträcka statlig väghållare

Objektbeskrivningar

Objekt	Beskrivning	Längd	Totalkostnad
S1 – Väg 1933 Herrljunga tätort – korsning väg 181	Väg 1933 kallas även för Hudenevägen då den leder till Herrljungas närmaste tätortsgranne Hudene. Ett flertal större arbetsplatser finns utmed vägen. Naturmiljön längs vägen är skyddad med riksintresse.	Etapp1: 1350 m Etapp2: 750 m Etapp3: 1600 m Totalt: 3700 m	Etapp1: 7,5 milj. Etapp2: 4,1 milj. Etapp3: 8,8 milj. Totalt: 20,4 milj. (TrVs schablon)
<i>Arbetspendling med cykel, säkrare skolväg, tillgänglighet till natur- och kulturlandskapet. Knyter ihop två tätorter</i>			
S2 – Väg 2516 Herrljunga tätort – y-korsning mot Olofstorp	Väg 2516 kallas även för Vedumsvägen och den utgör länken mellan Herrljunga och Vara kommuner. Vägen är smal och krokig med mycket tung trafik. Barnen i Olofstorp har inte rätt till skolskjuts.	2000 meter.	11 miljoner. (Trafikverkets schablonvärde)
<i>Arbetspendling med cykel, säkrare skolväg. Knyter delvis ihop två tätorter</i>			
S3 – Väg 1933 Hudene skola – korsning väg 181	Befintlig cykelväg i Hudene slutar vid skolan. Där väg 1933 korsar väg 181, som är ett regionalt prioriterat stråk, har en cykelunderfart byggts. Däremellan ligger flera industrier som genererar tung trafik.	1000 meter.	5,5 miljoner. (Trafikverkets schablonvärde)
<i>Arbetspendling med cykel, säkrare skolväg. Knyter delvis ihop två tätorter</i>			
K1 – Skogsväg Skogsgatan – Stenunga	En skogsväg för att tillgängliggöra friluftsområdet Orraholmen samt knyta ihop Herrljunga tätort och Stenunga. Vägen ska kunna användas av både cykel och bil efter en lättare upprustning.	2300 meter.	1,9 miljoner. (kommunens uppskattning)
<i>Tillgänglighet till friluftsområdet Orraholmen från två tätorter samt natur- och kulturlandskapet i Stenunga</i>			
K2 – Ny väg Tågstationen – Vretavägen	En gång- och cykelboulevard är tänkt att utgöra huvudstråk i en ny stadsdel i Herrljunga tätort för att främja kollektivt resande med tåg samt gång- och cykel.	660 meter.	3,6 miljoner. (Trafikverkets schablonvärde)
<i>Arbetspendling med cykel (och tåg), säkrare skolväg. Hållbar transportlösning från början</i>			
K3 – Skogsväg Y-korsning väg 2516 Olofstorp – Fåglavik	En skogsväg med en gen sträckning löper nästan hela vägen till det gamla brukssamhället Fåglavik, vars avstånd till kommunhuvudorten är 1 mil bilvägen. En cykelväg enligt S2+K3 ger avståndet 7 km.	4300 meter.	4,3 miljoner (kommunens egen schablon)
<i>Arbetspendling med cykel, tillgänglighet till besöksmål. Knyter delvis ihop två tätorter</i>			

Prioritering rekommenderade steg 1- och 2-åtgärder

Västra Götalandsregionen satsar även medel på ”steg 1- och 2-åtgärder” och ”mobility management” i den regionala planen för transportinfrastruktur. Regionens sekretariat beskriver vad medlen avses användas till med följande text:

Ur Information om handlingsprogram för steg 1-åtgärder i regional infrastrukturplan (s.k. mobility management):

Steg 1-åtgärder handlar om stöd och samordning, kommunikations- och informationsinsatser samt utredning och utvärdering. Exempelvis marknadsföring av cykelbanor, pendlingsparkering och resecentrum.

Det skulle även kunna vara resecoaching/rådgivning kombinerat med prova-på-erbjudanden för kollektivtrafik och cykel, så kallade testresenärs-/testcykelprojekt.

Andra exempel är åtgärder som syftar till att minska skjutsning av barn med bil och öka gång-, cykel- och kollektivtrafik- eller skolskjuts-resandet till skolor, samåkningsprojekt, företagsrådgivning, resvaneundersökningar och gröna resplaner.

Herrljunga kommuns prioritering av steg 1- och 2-åtgärder är följande:

1. Transportsnål samhällsplanering - vi måste planera rätt från början. Trafikanter ska välja att köra mindre bil och istället välja cykel och kollektivtrafik, då måste dessa färd sätt prioriteras. Den relativa attraktiviteten för hållbara färd sätt måste öka. (inom beslutad budget)
2. Flexibla arbetstider och distansarbete - distansarbete innebär att arbete utförs från hemmet eller annan plats nära hemmet, istället för att resa till huvudarbetsplatsen. Fyradagarsvecka (fyra dagar om 10 timmar) kan vara ett annat alternativ för att minska resandet. (inom beslutad budget)
3. Resfria möten - fysiska möten ersätts av telefon-, webb-, eller videomöte. (inom beslutad budget)
4. Gröna resplaner - arbetsgivaren tillhandahåller ett paket av åtgärder för att uppmuntra sina anställda att använda mer miljöanpassade färd sätt än egen bil. (tot. kost. 100 000 – 1 miljon)
5. Organiserad samåkning – i Sverige färdas i genomsnitt 1,2 personer per bil, vilket innebär att det finns en stor ledig kapacitet utanför det allmänna kollektivtrafiksystemet. (tot. kost. <50 000)
6. Kampanjer – dels insiktshöjande kampanjer, för att uppmuntra till frivilliga beteendeförändringar genom att öka medvetenheten hos målgruppen om de negativa konsekvenser som kan uppstå av olika transportval, dels informerande kampanjer, för att uppmärksamma förändringar i utbud och styrmedel som gynnar cykel som färdmedel. (tot. kost. <50 000)

Mobility management

Herrljunga kommun är sedan årsskiftet 2015/2016 med i det regionala nätverket *Hållbart resande väst*, som erbjuder kunskapshöjande och erfarenhetsutbyte med andra kommuner samt förmedlar inbjudan till aktuella projekt. Representanter från Herrljunga är kollektivtrafik- och skolskjutshandläggare (bildningsförvaltningen), gatu chef (tekniska förvaltningen) samt planeringssekreterare (kommunstyrelsens förvaltning). Dessa personer bildar en arbetsgrupp som bevakar området och lyfter åtgärdsförslag till politiken.

Energimyndigheten har utlyst (2016-02-16) medel för projekt som syftar till att implementera åtgärder för ett minskat behov av person- eller godstransporter i samhället och/eller påverka valet av transportsätt i en energieffektiv och klimatvänlig riktning. Med fördel kan projekt beröra Fyrstegsprincipens steg 1- och 2- åtgärder. Medfinansieringskrav på kommunen är minst 20 %. Sista ansökningsdag är 2016-04-15.

Kommunala investeringsmedel i budget 2017-2019

Verkställande av denna plan kräver att medel öronmärks i kommunens investeringsbudget, uppskattningsvis i storleksordningen 5-10 miljoner kronor per år (åren 2017-2019).

Bakgrund

Regelbundet kommer det från statligt håll utlysningar om medel som stöd till kommuner att genomföra olika åtgärder som stödjer nationella mål. Denna stödmodell är viktig för kommunen som inte alltid kan prioritera långsiktigt lönsamma investeringar inom den egna budgeten. Men för att ha möjlighet att få del av utlysta medel krävs ett förarbete av kommunen där bedömningar och politiska prioriteringar måste göras. Den här Cykelstrategin utgör det förarbete som behövs inom utvecklingsområdet cykling specifikt och hållbart resande generellt.

Delvis hämtat ur förord till Strategi för ökad cykling i Västra Götaland:

Hälften av alla bilresor är kortare än fem kilometer. Kan vi skapa förutsättningar för människor att ersätta korta bilresor med att gå eller cykla har det stor betydelse för både miljö och folkhälsa, samt att nå målet om ett långsiktigt hållbart samhälle. Därtill har intresset för cykling ökat markant på senare tid, vilket kan innebära att goda förhållanden för cykling i kommunen kan stärka vår attraktivitet.

När den regionala transportinfrastrukturplanen för 2014- 2025 togs fram fick cykel ett eget åtgärdsområde. Avsatta pengar för cykel täcker dock inte det behov som finns, därför ställs krav på medfinansiering från kommunerna. När efterfrågan är större än befintliga medel måste prioriteringar göras. Den regionala cykelstrategin innehåller därför prioriteringsprinciper som ska vara ett stöd för att välja de cykelåtgärder som leder till ökad och säkrare cykling. Det är kommunerna i regionen som föreslår åtgärder, vilka sedan prövas mot uppsatta principer. Kommunens förslag måste därmed vara väl genomtänkta och internt prioriterade för att få genomslag i den regionala konkurrensen. Medfinansiering från kommunerna bidrar till att fler åtgärder kan genomföras och att de åtgärder som väljs är de mest prioriterade.

TN § 3

DNR TK 331/2016

Svar på motion – Cykelväg Hudene

Sammanfattning

Motion har inkommit 2015-11-09 från Christina Abrahamsson (M). Motionen föreslår att:

”En cykelväg från Hudene till Herrljunga byggs utefter den redan befintliga landsväg 1929/1933. Förslag till finansiering är att Tekniska nämnden budgeterar i 2017 års investeringsbudget samt söker pengar från Trafikverket och VGR.”

Kommunstyrelsen har i mars 2016 antagit en cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt. Beslutet innehåller de prioriteringar av utbyggnad gällande cykelvägar som kommunen vill göra, fördelat på kort-, längre- och lång sikt. Cykelväg längs landsväg 1929/1933 mellan Hudene och Herrljunga finns med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten. Förslaget är att gång- och cykelväg byggs i etapp 1 fram till väg 181 och i etapp 2 till Hudene skola. Förslaget är kostnadsberäknat till 25,5 mnkr och sträckan är totalt 4,7 km.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Motion ”Cykelväg Hudene-Herrljunga”

Cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt 2017-2019

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

Svar på motion om cykelväg Hudene-Herrljunga

Sammanfattning

Motion har inkommit 2015-11-09 från Christina Abrahamsson (M). Motionen föreslår att:

”En cykelväg från Hudene till Herrljunga byggs utefter den redan befintliga landsväg 1929/1933. Förslag till finansiering är att Tekniska nämnden budgeterar i 2017 års investeringsbudget samt söker pengar från Trafikverket och VGR.”

Kommunstyrelsen har i mars 2016 antagit en cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt. Beslutet innehåller de prioriteringar av utbyggnad gällande cykelvägar som kommunen vill göra, fördelat på kort-, längre- och lång sikt.

Cykelväg längs landsväg 1929/1933 mellan Hudene och Herrljunga finns med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten. Förslaget är att gång- och cykelvägs byggs i etapp 1 fram till väg 181 och i etapp 2 till Hudene skola. Förslaget är kostnadsberäknat till 25,5 mnkr och sträckan är totalt 4,7 km.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Motion ”Cykelväg Hudene-Herrljunga”

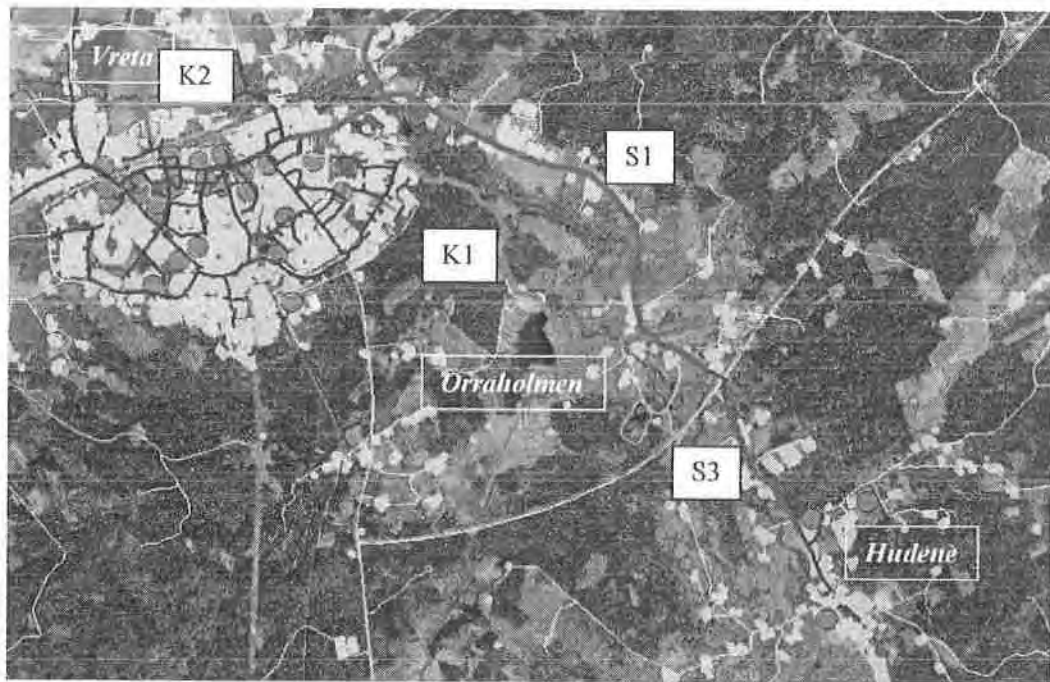
Cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt 2017-2019

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.

Alfred Dubow
Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Kartbild: S1+S3 = föreslagen sträckning

TN § 5

DNR TK 329/2016

Svar på motion – Parkbänkar

Sammanfattning

Motion har inkommit 2016-09-29 från Tony Niva (SD). Motionen föreslår att:

"Kommunfullmäktige beslutar att berörd nämnd/förvaltning får i uppdrag att skyndsamt se över våra gångbanor i Ljung, Annelund samt Herrljunga tätort och utkanterna av Herrljunga gångbanor blir besörjda med fler parkbänkar snarast möjligt."

Kommunen äger och driftar ca 13 km gång- och cykelväg i hela kommunen. Utöver detta finns många, ej kartlagda gångstigar och stråk som uppfattas som gångvägar. Kommunen har ingen kartläggning av var behoven av bänkar är som störst längs kommunens gång- och cykelvägar. Inköp och montering av en parkbänk beräknas till ca 20 tkr, inklusive markberedning. Det är rekommenderat att kombinera bänkarna med papperskorgar, vilket medför en total årlig driftskostnad per bänk om ca 7 tkr.

Beslutsunderlag

Motion "Fler parkbänkar/bänkar längst gångvägarna"
Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.
- Tekniska förvaltningen uppdras att beakta motionens intentioner i kommande planering.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.
2. Tekniska förvaltningen uppdras att beakta motionens intentioner i kommande planering.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

BIA

87

22

Svar på motion om fler parkbänkar/bänkar längst gångvägarna

Sammanfattning

Motion har inkommit 2016-09-29 från Tony Niva (SD). Motionen föreslår att:

”Kommunfullmäktige beslutar att berörd nämnd/förvaltning får i uppdrag att skyndsamt se över våra gångbanor i Ljung, Annelund samt Herrljunga tätort och utkanterna av Herrljunga gångbanor blir besörjda med fler parkbänkar snarast möjligt.”

Kommunen äger och driftar ca 13 km gång- och cykelväg i hela kommunen. Utöver detta finns många, ej kartlagda gångstigar och stråk som uppfattas som gångvägar. Kommunen har ingen kartläggning av var behoven av bänkar är som störst längs kommunens gång- och cykelvägar.

Inköp och montering av en parkbänk beräknas till ca 20 tkr, inklusive markberedning. Det är rekommenderat att kombinera bänkarna med papperskorgar, vilket medför en total årlig driftskostnad per bänk om ca 7 tkr.

Beslutsunderlag

Motion ”Fler parkbänkar/bänkar längst gångvägarna”

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Tekniska förvaltningen uppdras att beakta motionens intentioner i kommande planering.

Alfred Dubow

Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

TN § 4

DNR TK 332/2016

Svar på motion – Cykelväg Annelund-Od

Sammanfattning

Motion har inkommit 2015-11-09 från Christina Abrahamsson (M). Motionen föreslår att:

”En cykelväg från Od-Annelund byggs utefter den redan befintliga landsväg 182. Förslag till finansiering är att Tekniska nämnden budgeterar i 2017 års investeringsbudget samt söker pengar från Trafikverket och VGR.”

Kommunstyrelsen har i mars 2016 antagit en cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt. Beslutet innehåller de prioriteringar av utbyggnad gällande cykelvägar som kommunen vill göra, fördelat på kort-, längre- och lång sikt. Cykelväg längs landsväg 182 mellan Od och Annelund finns inte med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten. Avståndet mellan Od och Annelund är 10,6 km. Sommartid finns Ollestads badplats som en viktig målpunkt mellan orterna, men bedömning är att sträckningen inte bör prioriteras framför de redan beslutade prioriterade utbyggnadsobjekten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Motion ”Cykelväg Od-Annelund”

Cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt 2017-2019

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

BR

B

JE

Svar på motion om cykelväg Od-Annelund

Sammanfattning

Motion har inkommit 2015-11-09 från Christina Abrahamsson (M). Motionen föreslår att:

”En cykelväg från Od-Annelund byggs utefter den redan befintliga landsväg 182. Förslag till finansiering är att Tekniska nämnden budgeterar i 2017 års investeringsbudget samt söker pengar från Trafikverket och VGR.”

Kommunstyrelsen har i mars 2016 antagit en cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt. Beslutet innehåller de prioriteringar av utbyggnad gällande cykelvägar som kommunen vill göra, fördelat på kort-, längre- och lång sikt.

Cykelväg längs landsväg 182 mellan Od och Annelund finns inte med bland de prioriterade utbyggnadsobjekten. Avståndet mellan Od och Annelund är 10,6 km. Sommartid finns Ollestads badplats som en viktig målpunkt mellan orterna, men bedömning är att sträckningen inte bör prioriteras framför de redan beslutade prioriterade utbyggnadsobjekten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Motion ”Cykelväg OD-Annelund”

Cykelstrategi med prioritering av utbyggnadsobjekt 2017-2019

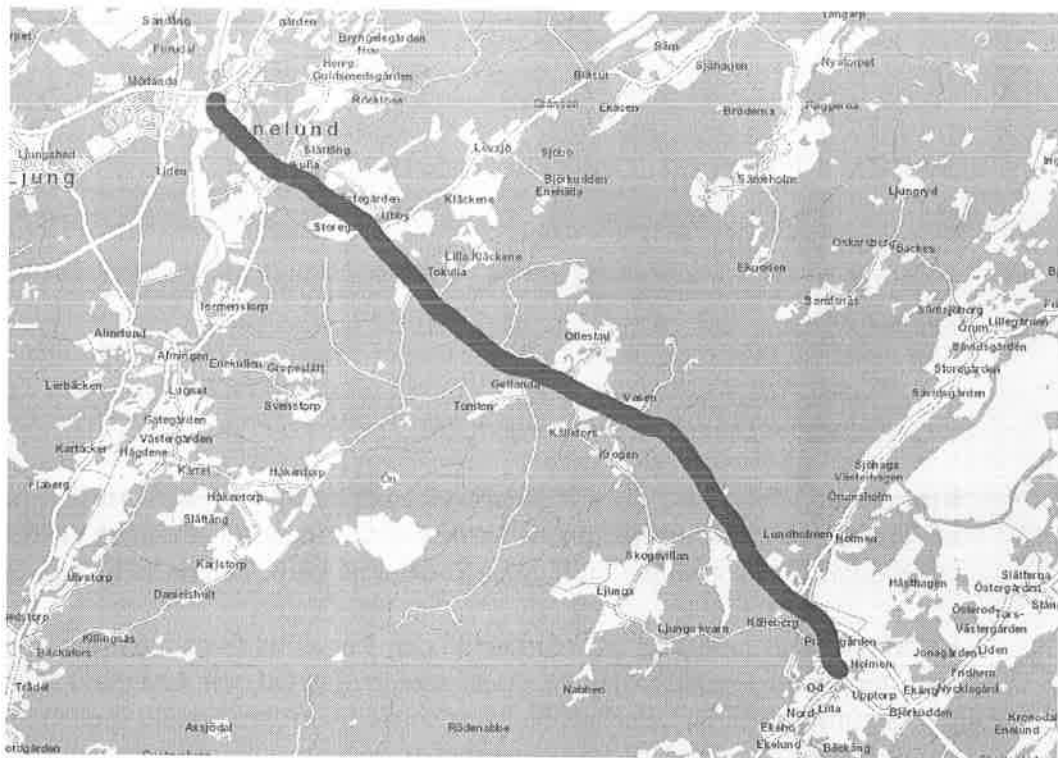
Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen.

Alfred Dubow

Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Kartbild, föreslagen sträckning

TN § 6

DNR TK 34/2016

Svar på medborgarförslag – Utegyms i Annelund

Sammanfattning

En medborgarförslag har inkommit 2016-01-27 från Marie Haraldsson, Gymmix Ljung, Herrljunga samt Jörgen Fredriksson, Annelunds Atletklubb, Herrljunga. Förslaget är att:

"Vi önskar ett utegym i anslutning till elljusspåret i Annelund. Detta utegym önskar vi utformat med lite olika fasta stationer som erbjuder till olika möjligheter till träning utomhus. Syftet är att öka möjligheterna till ett aktivt liv för alla kommunens invånare. Placeringen gör att gymmet blir lättillgängligt för alla som vill använda det. Bra parkeringsmöjligheter i närheten ökar också möjligheten för många att använda det."

Området för den föreslagna placeringen vid elljusspåret innehåller även fotbollsplaner, idrottshall, bowlinghall samt en planerad lekplats. Ett utegym bedöms komplettera de befintliga aktiviteterna och öka områdets attraktivitet och möjligheter till folkhälsa, motion och friluftsliv.

Om anläggningen bekostas av föreningar med hjälp av bidrag från kommunen ökar chanserna för finansiering på annat sätt. Kommunen kan då ställa upp med mark och med ekonomiskt bidrag till föreningarna som vill anlägga utegymmet. Den totala kostnaden kan anpassas beroende på vilken typ av stationer som anläggs men kostnaden beräknas till ca 200 tkr. Anläggningen bör samförläggas till den planerade lekplatsen för att kunna samutnyttja belysning och papperskorgar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21
Medborgarförslag "Utegyms i Annelund"

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja medborgarförslaget.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja medborgarförslaget.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

BlA

B

Je

Svar på medborgarförslag utegym i Annelund

Sammanfattning

En medborgarförslag har inkommit 2016-01-27 från Marie Haraldsson, Gymmix Ljung, Herrljunga samt Jörgen Fredriksson, Annelunds Atletklubb, Herrljunga. Förslaget är att:

"Vi önskar ett utegym i anslutning till elljusspåret i Annelund. Detta utegym önskar vi utformat med lite olika fasta stationer som erbjuder till olika möjligheter till träning utomhus. Syftet är att öka möjligheterna till ett aktivt liv för alla kommunens invånare. Placeringen gör att gymmet blir lättillgängligt för alla som vill använda det. Bra parkeringsmöjligheter i närheten ökar också möjligheten för många att använda det."

Området för den föreslagna placeringen, vid elljusspåret, innehåller även fotbollsplaner, idrottshall, bowlinghall samt en planerad lekplats. Ett utegym bedöms komplettera de befintliga aktiviteterna och ökar områdets attraktivitet och möjligheter till folkhälsa, motion och friluftsliv.

Om anläggningen bekostas av föreningar, med hjälp av bidrag från kommunen, ökar chanserna för finansiering på annat sätt. Kommunen kan då ställa upp med mark och med ekonomiskt bidrag till föreningarna som vill anlägga utegymmet. Den totala kostnaden kan anpassas beroende på vilken typ av stationer som anläggs men kostnaden beräknas till ca 200 tkr. Anläggningen bör samförläggas till den planerade lekplatsen för att kunna samutnyttja belysning och papperskorgar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Medborgarförslag "Utegyim i Annelund"

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås bevilja medborgarförslaget.

Alfred Dubow

Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

TN § 7

DNR TK 176/2015

Svar på motion – Utegym i Stadsparken

Sammanfattning

En motion har inkommit 2015-09-07 från Christina Abrahamsson (M).
Förslaget är att:

"Människor rör sig mer och mer gammal som ung. Ett utomhusgym i stadsparken skulle betyda att skolan alla elever kan ha gympa lektion ute. Att skolan elever kan motioner på rasterna. Att människor som vill röra på sig kan gå dit när tiden passar för var och en. Att gymmen som finns i Herrljunga kan ha utomhusaktiviteter. Att fånga gemenskap med andra på en ny plats. Att kunna andas frisk luft på ett gym ute. Finansiering bör tas från kultur och fritidskontot."

Att ett utomhusgym i stadsparken skulle leda till positiva folkhälsoeffekter är utrett sedan tidigare. Föreslagen placering i stadsparken ligger i nära anslutning till ett av kommunens befintliga gym i simhallen. Andra gymverksamheter är kritiska till den föreslagna placeringen eftersom det inte anses vara konkurrensneutralt. Kostnaden kan anpassas beroende på vilken typ av utomhusgym som anläggs men förvaltningen föreslår en modernare variant med minst sex stationer. En sådan anläggning kostnadsberäknas till ca 210 tkr i investeringsmedel.

Beslutsunderlag

Motion "bygga ett utomhusgym i stadsparken i Herrljunga"
Utomhusgym i Herrljunga – en hälsokonsekvensbedömning
Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Förslag till beslut

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

Svar på motion om att bygga ett utomhusgym i stadsparken i Herrljunga

Sammanfattning

En motion har inkommit 2015-09-07 från Christina Abrahamsson (M).

Förslaget är att:

”Människor rör sig mer och mer gammal som ung. Ett utomhusgym i stadsparken skulle betyda att skolan alla elever kan ha gympa lektion ute. Att skolan elever kan motioner på rasterna. Att människor som vill röra på sig kan gå dit när tiden passar för var och en. Att gymmen som finns i Herrljunga kan ha utomhusaktiviteter. Att fånga gemenskap med andra på en ny plats. Att kunna andas frisk luft på ett gym ute. Finansiering bör tas från kultur och fritidskontot.”

Att ett utomhusgym i stadsparken skulle leda till positiva folkhälsoeffekter är utrett sedan tidigare. Föreslagen placering, i stadsparken, ligger i nära anslutning till ett av kommunens befintliga gym, det i simhallen. Andra gymverksamheter är kritiska till den föreslagna placeringen eftersom det inte anses vara konkurrensneutralt.

Kostnaden kan anpassas beroende på vilken typ av utomhusgym som anläggs, men förvaltningen föreslår en modernare variant med minst sex stationer. En sådan anläggning kostnadsberäknas till ca 210 tkr i investeringsmedel.

Beslutsunderlag

Motion ”bygga ett utomhusgym i stadsparken i Herrljunga”
Utomhusgym i Herrljunga – en hälsokonsekvensbedömning
Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.

Alfred Dubow
Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Utomhusgym i Herrljunga

- en hälsokonsekvensbedömning

August Flodén

Folkhälsovetenskapliga perspektiv och strategier, 7.5 HP

Umeå Universitet

4/11/13

Innehåll

Introduktion	1
Det övergripande målet med folkhälsa & Folkhälsans bestämningsfaktorer	1
Herrljunga och hälsans bestämningsfaktorer.....	1
1. Screening.....	2
1.1 Behov.....	2
1.2 Problem & Mål.....	2
1.3 Varför göra hälsokonsekvensbedömning?.....	2
2. Planering.....	3
2.2 Avgränsning i tid	3
2.3 Geografisk avgränsning.....	3
2.4 Intressenter	3
2.5 Mål och Bestämningsfaktorer.....	3
2.6 Hälsomatrix.....	4
2.7 Stödjande miljö för fysisk aktivitet	4
2.7.1 Sociala miljön och fysisk aktivitet.....	4
2.8 Tillgänglighet	4
2.9 Jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet.....	4
3. Analys.....	5
3.1 Analys av utfall hos prioriterade grupper	5
3.1.1 Tänkbart utfall hos skolungdomar	5
3.1.2 Tänkbart utfall hos låginkomsttagare	5
3.1.3 Tänkbart utfall hos äldre.....	6
3.1.4 Tänkbart utfall hos vuxna 30-44.....	6
3.2 Hälsomatrix – Tänkbara utfall	7
4. Resultat	8
4.1 Hälsovinster.....	8
4.2 Kort och lång sikt	9
5. Utvärdering och uppföljning	9
Referenser.....	10
Bilaga 1.....	13

Introduktion

Herrljunga är en kommun på cirka 9,200 invånare belägen i västra Götaland. Medelåldern i Herrljunga var år 2012 43.2 år medan i riket 41.2 (Statistiska centralbyrån, 2009). Den största åldersgruppen sett till antal i Herrljunga är de mellan 60-70 år (se bild 1). Sedan början av 2000-talet har en negativ befolkningstrend setts, då fler personer flyttar bort från Herrljunga än som flyttar dit. Kommunen har arbetat med flera olika projekt och workshops i hopp om att vända trenden, tyvärr utan större framgång (Herrljunga kommun, 2009).

År 2009 gjorde SCB (Statistiska centralbyrån) en medborgarundersökning för att se vilka områden kommunens invånare anser sig nöjda med och vilka det finns förbättringspotential inom (Statistiska centralbyrån, 2009). Ett område där det fanns förbättringspotential var dels inom fritidsaspekten men även idrott. Herrljunga placerar sig visserligen bättre än riket (65 gentemot 64 i Nöjd-medborgarindex)(Statistiska centralbyrån, 2009). Jag tror att det trots detta finns potential att nå ännu längre. Ur en folkhälsoenkät som publicerades 2005 så har invånarna i Herrljunga kommun fått skatta sin hälsa i ett 70-tal punkter (VGregion, 2005). Herrljunga placerar sig likvärdigt med Västra Götaland i stort med en 12 % andel personer med fetma (BMI>30) men bland männen 46% övervikt (BMI 25-29.9). Hos kvinnorna är siffrorna 13 % med fetma och 27 % med övervikt. I tabell 1 ses fördelningen av andelen med fetma uppdelat på kön och ålder (tabell 1).

VGregion,2005

	Mitten Älvsborg			Västra Götaland		
	16-29 år	30-64 år	65-84 år	16-29 år	30-64 år	65-84 år
Män	28	61	57	29	60	60
Kvinnor	16	39	48	19	40	42

Det finns idag ett behov av att göra Herrljunga kommun mer attraktiv för unga människor i åldern 25-40 om man utgår från demografin och den negativa befolkningstrenden (Herrljunga kommun, 2009). Det finns även en överviktstrend i kommunen, där 46% av männen och 27% av kvinnorna har ett BMI mellan 25 och 29.9. Likväl så åberopar SCB i sin rapport från 2009 att det inom fritid- och idrottspunkterna finns ett uttryckt medborgarbehov.

I denna rapport skulle jag vilja se hur hälsoutfallet i Herrljunga kommun skulle kunna påverkas av införandet av ett utomhusgym i stadsparken genom att göra en hälsokonsekvensbedömning (HKB).

Det övergripande målet med folkhälsa & hälsans bestämningsfaktorer

Det finns många olika myndigheter som arbetar med olika målområden inom folkhälsoarbetet. Gemensamt för dessa är det övergripande målet med folkhälsa vilket är att "Skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen" (Statens Folkhälsoinstitut, 2013).

Det finns idag studier som visar att glesbygdskommuner har de sämsta värdena inom bestämningfaktorer såsom ekonomisk och social trygghet, delaktighet och inflytande i samhället, trygga och goda uppväxtvillkor, arbetslivet, sunda och säkra miljöer och levnadsvanor (Statens Folkhälsoinstitut, 2003). Dessa sex områden lyfts i *Kommunala baskfakta för folkhälsoplanering* som de viktigaste bestämningfaktorererna för jämförelser mellan kommuner (Statens Folkhälsoinstitut, 2002). Men även andra bestämningfaktorer såsom ohälsotalen för både män och kvinnor är som störst i glesbygdskommuner, medellivslängden kortast och självmordssiffrorna för män är högst i glesbygdskommuner (Statens Folkhälsoinstitut, 2003).

Herrljunga och hälsans bestämningfaktorer

I denna HKB analyseras ett urval av faktorer som kan tänkas påverka hälsan i Herrljunga kommun och dessa kallas bestämningfaktorer (Statens Folkhälsoinstitut, 2003). Herrljunga är en landsbygdskommun som år 2009 tilldelades ett pris av riksorganisationen *Hela Sverige ska leva* för sitt utvecklingsarbete med motiveringen att Herrljunga arbetar för att hela kommunen skall leva (Herrljunga.se, 2013)

1. Screening

1.1 Behov

Att utföra en hälsokonsekvensbedömning är på sin plats då det är viktigt att se vilka tänkbara vinnare eller förlorare det skulle kunna finnas (hälsomässigt) i att bygga ett utomhusgym i stadsparken.

1.2 Problem & Mål

Målet med projektet skulle vara att kunna minska stillasittandet, locka till rörelse, göra kommunen mer attraktiv och eventuellt gynna grupper i Herrljunga som i dagsläget visar sig vara fysiskt inaktiva.

Målet med denna HKB är att tydliggöra grupper som kan tänkas påverkas av förslaget.

1.3 Varför göra hälsokonsekvensbedömning?

Det aktuella beslutet om att införa ett utomhusgym åberopar behovet av att göra en HKB då det i dagsläget inte finns tillräckligt gott underlag för ett sådant beslut. Kostnaden av införandet av ett utomhusgym måste kunna kopplas till eventuella hälsovinster och i vilken utsträckning dessa är ett resultat av beslutet.

2. Planering

2.1 Handlingsalternativ

Området där det tänkta utomhusgymmet skulle byggas är i stadsparken Herrljunga. Väster om parken finns Altorpsskolan (högstadium) samt Kunskapskällan (gymnasium), i söder Herrljungas idrottshall, norr om parken ett bostadsområde och i öst en lekpark. Parken har en area på cirka 1200m². Inom 100 meter från parken finns det utomhus flera olika idrotts- och fritidsmöjligheter (basket, tennis, fotboll, skateboard) och inomhus i sporthallen finns simhall och gym. Parken i sig består av gräsmatta, träd och grusade gångar.

De som vistas i parken är till exempel elever under idrottslektioner, personer som rastar sin hund och/eller personer som går promenader.

2.2 Avgränsning i tid

Området har under flera års tid sett liknande ut samt dess omgivning. Till min kännedom pågår inga större byggnationer i eller kring parken idag. Det är därför rimligt att utgå från den beskrivna bilden ovan som nollalternativ och med introduceringen av ett utomhusgym som det nya handlingsalternativet.

2.3 Geografisk avgränsning

Området jag valt att begränsa mig till inkluderar de fritids- och träningsmöjligheter som finns inom 200 meter från stadsparken och hur dessa skulle komma att påverkas av ett utomhusgym.

2.4 Intressenter

Intresse- och attitydundersökningar bör göras hos dels skolväsendet. Till exempel skolungdomar (ålder 13-19), idrottslärare och ämneslärare kan alla få ge sina åsikter. Parkpersonal som sköter parken måste givetvis också tillfrågas. Intressanta åsikter finns även att finna hos de tre olika åldersgrupperna västra Götalandsregionen använde i sin undersökning (Vgregion, 2005). Träningsaktiva personer inom organiserad idrott, de utan någon organiserad idrott och båda könen bör finnas representerade inom alla grupper. Idag saknas siffror för Herrljunga kommun, men grupper med låg utbildning och inkomst samt personer födda utanför Norden har visats ha en mer stillasittande levnadsvana än de med hög socioekonomisk status och födda i Sverige (Socialstyrelsen, 2005). De prioriterade grupperna för denna HKB anses därför vara skolungdomar, låginkomsttagare, äldre (60-85 år) samt unga vuxna (20-30). Att rikta en åtgärd mot de mest stillasittande grupperna har potentialen att minska sociala skillnader gällande hälsa.

2.5 Mål och Bestämningsfaktorer

De viktigaste målen för folkhälsan i detta fall anses vara *Ökad fysisk aktivitet*. Ökningen av hjärt-kärlsjukdomar, cancer, diabetes och fetma i samhället idag tycks ha en stark koppling till en stillasittande livsstil (Socialstyrelsen, 2005). En kontinuitet av fysisk aktivitet i vardagen har visat goda effekter på livskvalité likväl som psykisk- och fysisk hälsa (UK departement, 2005). Genom en ökad fysisk aktivitet kan vi även minska stillasittandet och därmed uppnå en minskad risk för kardiovaskulära sjukdomar, förebygga uppkomsten av högt blodtryck och

skapa en jämn energibalans i kroppen (Saris WHM et al, 2003). Bestämningsfaktorerna vid detta projekt blir därmed *Stödjande miljöer för fysisk aktivitet*, *Tillgänglighet* och *Jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet*.

2.6 Hälsomatrix

Hälsomatrix – Utomhusgym Herrljunga stadspark

		Skolungdomar 13-19	Låginkomsttagare	Äldre 60-85	Vuxna 30-44	Hela Kommunen
Ökad fysisk aktivitet	Stödjande miljö för fysisk aktivitet					
	Tillgänglighet					
	Jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet					

2.7 Stödjande miljö för fysisk aktivitet

Det finns idag en växande mängd evidens som menar att det finns starka samband mellan den byggda miljön och människors fysiska aktivitetsmönster (Statens Folkhälsoinstitut, 2008; (Trost et al, 2001).). Inom detta finns flera forskningsdomäner (friluftsliv, transport e.t.c) men denna HKB avser främst rekreationsaspekten. Den estetiska utformningen anses vara av stor vikt för den fysiska aktiviteten inom rekreation och motion på fritiden (Ball et al, 2001; Brownson RC et al, 1995-2003).

2.7.1 Sociala miljön och fysisk aktivitet

Den sociala miljön och dess påverkan av fysisk aktivitet i ett samhälle är ett expanderande forskningsfält (Statens Folkhälsoinstitut, 2008). Det finns tendenser att risken för att drabbas av allt ifrån förkylningar, hjärtattacker, stroke och depression minskar ju mer integrerade en befolkning är i ett lokalsamhälle (Statens Folkhälsoinstitut, 2008). Parker och grönområden kan vara exempel på områden som underlättar social interaktion mellan olika grupper i ett lokalsamhälle vilket är av stor vikt för att upprätthålla ett mindre samhälles sammanhållning och sociala kapital (Coleman, 1988; Putnam, 2000).

2.8 Tillgänglighet

Man vet idag att trygghet och säkerhet är av stor vikt för befolkningens fysiska aktivitetsnivå (hög känsla av trygghet resulterar i hög grad av fysisk aktivitet i vardagen) (Troped et al, 2003). Unga, kvinnor, låginkomsttagare och äldre har identifierats som grupper internationellt där trygghet och säkerhet är av än större vikt för den fysiska aktivitetsnivån (Ellaway et al, 1996; Gordon-Larsen et al, 2000; Romero AJ, 2005). I hälsomatriken ovan finns tre av dessa grupper identifierade som prioriterade grupper för införandet av utomhusgymmet och det är därför viktigt att utomhusgymnets placering blir i en miljö där dessa grupper känner sig trygga.

2.9 Jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet

Att förutsättningarna i ett lokalsamhälle är jämlika för att tillgodogöra sig fysisk aktivitet är av stor vikt (Trost et al, 2001). För att kunna nå en jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet (i slutändan jämlik hälsa) så behövs insatser från flera sektorer i samhället (Statens

Folkhälsoinstitut, 2006). I detta fall med ett utomhusgym är det viktigt att gymmet anpassas efter de prioriterade gruppernas behov. Det är därför viktigt att planeringen av utomhusgymmets placering och utformande utgår ifrån jämlikhet, tillgänglighet (se 2.7), jämställdhet och integration.

3.1 Analys av utfall hos prioriterade grupper

3.1.1 Tänkbart utfall hos skolungdomar

Den rekommenderade mängden fysisk aktivitet per dag för barn och unga är 60 minuter (Nordiska rådet, 2004). *Compassstudien* (2004) visade att i Stockholmsområdet var pojkar med svensk bakgrund och högutbildade föräldrar mindre fysiskt aktiva än pojkar med utländsk bakgrund eller de med lågutbildade föräldrar. Däremot så framkom det att fetma och stillasittande hos unga var relaterat till låg utbildningsnivå och utländsk bakgrund (Rasmussen et al, 2004). Liknande fynd finns i en WHO undersökning angående skolbarns hälsovanor (WHO, 2004). Stillasittande hos unga har bland annat studerats av Gorely (2004) och Marshall (2004) där en hög utbildningsnivå hos föräldrarna är associerat med en minskad mängd stillasittande hos barn. Ytterligare ett fynd i *Compassstudien* (2004) var hur hög självkänsla var associerat med lägre BMI, mindre midjeomfång, mindre stillasittande, mer fysisk aktivitet och mer regelbundna matvanor. Det finns studier som visar att hur pass aktiv en person är senare i livet i hög grad påverkas av aktivitetsnivån under uppväxtåren (Engström, 2010; Telama et al., 2005).

Att implementera ett utomhusgym som tar till hänsyn tillgänglighet och finns i en socialt stödjande miljö för fysisk aktivitet kan tänkas gynna skolungdomar och unga i Herrljunga kommun till ett mer aktivt liv på sin rekreationstid eller skoltid (se 4.1). Att förebygga ohälsa bland ungdomar och unga är en viktig del i arbetet med en jämlik hälsa och förutsättningar till fysisk aktivitet i en landsortkommun så som Herrljunga.

3.1.2 Tänkbart utfall hos låginkomsttagare

Den fysiska aktivitetsnivån hos vuxna i Sverige varierar stort beroende på inkomst. Likt trenderna vi kan se hos skolungdomar gällande stillasittande så är det låginkomsttagare och invandrare som är mest stillasittande (Statens folkhälsoinstitut, 2005). Likväl så är det inom den sistnämnda gruppen (låginkomsttagare) vanligare med generell ohälsa än hos höginkomsttagare (Statens Folkhälsoinstitut, 2004). I denna rapport (2004) framgår däremot att låginkomsttagare utövar nästan lika mycket fysisk aktivitet per dag som höginkomsttagare.

Det är viktigt här att lyfta att orsaken till att låginkomsttagare är mer stillasittande än höginkomsttagare inte är helt förstådd (Statens Folkhälsoinstitut, 2005; Statens Folkhälsoinstitut, 2004). Däremot finns en liknande relation inom utbildningsgrad (kort utbildning har sämre hälsa än de med lång utbildning). Författaren till denna HKB vill därför lyfta att utomhusgymmet bör vara gratis att använda, ha tydliga instruktionsskyltar och bör placeras i ett område som gynnar låginkomsttagare. En plats där de inte behöver ta bilen för att transportera sig till gymmet kan vara ett exempel på detta

3.1.3 Tänkbart utfall hos äldre

En grupp i samhället med låg fysisk aktivitetsnivå är äldre (Statens Folkhälsoinstitut, 2005). Psykisk ohälsa, benskörhetsfrakturer och kognitionssvårigheter är några av de fält där man idag kan säga att fysisk aktivitet har en skyddande effekt hos äldre (FYSS, 2008).

I en studie av Faskunger (2007) lyfts fyra punkter för vad som är viktigt för fysisk aktivitet hos äldre. Den första punkten behandlar att parken, anläggningen, eller mataffären skall finnas på bekvämt avstånd från den egna bostaden. Den andra punkten är trygghetsfaktorn då man kunnat se att trygga äldre rör sig betydligt mer än de som känner sig otrygga. Andra faktorer som påverkar äldres fysiska aktivitet negativt är hög trafikvolym, platser utan bänkar eller dålig skötsel av trottoarer för att nämna några (Statens Folkhälsoinstitut, 2005; Faskunger, 2007). Den sista punkten av de fyra berör socialt kapital där äldres fysiska aktivitetsnivå i hög grad styrs av hur väl mötesplatsen främjar sociala kontakter (Faskunger, 2007). Utöver dessa punkter finns det en australiensisk studie som visar att tillgång till gym, parker och rekreationscenter bidrar till ett ökat promenanderande hos äldre (Booth, 2000).

Utomhusgymmets placering kan bli direkt avgörande för utfallet av utomhusgymmets påverkan av hälsan hos äldre i Herrljunga kommun. En stödjande miljö är direkt avgörande för äldres fysisk aktivitet likväl som tillgängligheten (Faskunger, 2007). Den sista utmaningen i denna HKB involverar bestämningsfaktorn jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet och utmanar utomhusgymmets utformande. Maskinerna får inte vara för fysiskt krävande att de skrämmar bort några av de äldre som allra mest behöver träningen. Men likväl måste belastningen som träningen erbjuder vara tillräckligt hög för att kunna bidra till positiva hälsoeffekter (FYSS, 2008).

3.1.4 Vuxna 30-44

Hos vuxna i åldern 30-44 år är det 53% av männen och 54% av kvinnorna som är aktiva minst 30 minuter per dag. Inom samma åldersgrupp så var det 28% av männen och 26% av kvinnorna som var aktiva minst 60 minuter per dag (Statens Folkhälsoinstitut, 2004). Det finns många variabler som påverkar den fysiska aktivitetsnivån hos denna grupp (t.ex. utbildningsnivå). Det är viktigt med fysisk aktivitet i denna ålder för bland annat förebygga hjärt- och kärlsjukdomar, bröst- och prostatacancer, kroniskt obstruktiv lungsjukdom för att nämna några (FYSS, 2008).

Den andra sidan av den fysiska aktivitetsnivån är att minska stillasittandet (Statens Folkhälsoinstitut, 2005). Stillasittande räknas idag som den fjärde största orsaken till förtida död i världen (Statens Folkhälsoinstitut, 2005). Vuxna i åldern 30-44 följer i hög grad resten av åldersgrupperna i samhället där en kort utbildningsgrad indikerar en ökad risk för stillasittande vid jämförelse med de med lång utbildningsgrad (Statens Folkhälsoinstitut, 2005; Statens Folkhälsoinstitut, 2010; Faskunger, 2007).

Denna grupp vuxna är viktig för Herrljunga kommun då Herrljunga profilerar sig som en trygg kommun för småbarnsföräldrar med ambition att växa till 10 000 invånare till år 2020 (Herrljunga.se, 2013). Det är därför viktigt att Herrljunga kommun gör sig attraktiv och främjar denna gruppens hälsa. Tyvärr så är gruppen (vuxna 30-44) inte homogen, vissa är småbarnsföräldrar, andra inne i karriär och andra arbetssökande. Det är därför svårt att dra

slutsatser om hur hela gruppen skulle kunna påverkas av byggandet av ett utomhusgym i stadsparken. Men sett till bestämningsfaktorer så är den stödjande miljön för fysisk aktivitet, tillgängligheten och de jämlika förutsättningarna till fysisk aktivitet inte försämrade för denna grupp vid införandet av ett utomhusgym.

3.2 Hälsomatrix – Tänkbara utfall

Hälsomatrix – Utomhusgym Herrljunga stadspark år 2020

		Skolungdomar 13-19	Låginkomsttagare	Äldre 60-85	Vuxna 30-44	Hela Kommunen
Ökad fysisk aktivitet	Stödjande miljö för fysisk aktivitet					
	Tillgänglighet					
	Jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet					

Grön	Förbättring för gruppen
Gul	Oförändrat för gruppen
Röd	Försämring för gruppen

4. Resultat

Skillnaderna mellan rådande nollalternativ och det slutgiltiga förslaget framgår i kapitel 3 (Analys). Det tänkbart att ett utomhusgym lokaliserat i stadsparken Herrljunga skulle kunna bidra till hälsovinster och en ökad fysisk aktivitet för de människor som idag redan vistas i parken.

4.1 Hälsovinster

Skolungdomar lyfts som den enskilt största gruppen som kan göra hälsovinster. Det finns studier som visar att de personer som hade betyget 5 i ämnet idrott och hälsa i årskurs 8 ger en fyra gånger större chans att motionera vid 41-års ålder än de som hade betyg 1 (Engström, 1999). En skolungdoms attityd och levnadsvanor är en stark prediktor för individens fortsatta fysiska aktivitetsmönster i resten av livet (Socialstyrelsen, 2005). Att placera utomhusgymmet på en annan plats, likt vid en idrottsanläggning (Skoghälla eller Haraberget) skulle försvåra idrottslärares möjlighet att utnyttja utomhusgymmet i sin undervisning. Dessutom finns då en risk att de utsatta grupper som interventionen riktats åt (skolungdomar, äldre) skulle konkurreras ut av redan träningsaktiva personer som befinner sig inom organiserad idrott.

De Jämlika förutsättningarna för fysisk aktivitet är en intressant punkt. Idrottslärare och ämneslärare beskriver hur fotbolls-, basket- och tennisplaner mestadels används av pojkar eller unga män. Detta gäller visserligen på undervisningstid men framförallt på fritiden. Att som tjej få vara fysiskt aktiv och träna skulle kunna gynnas av ett utomhusgym.

Låginkomsttagare har identifierats som fysiskt inaktiva i Sverige (Folkhälsoinstitutet, 2005). I en rapport från år 2003 konstaterades att en stor mängd barn- och vuxenidrotter idag är styrda av den enskildes ekonomi (Forskning och Utbildning, 2003). Att kunna erbjuda ett kostnadsfritt alternativ till en utsatt grupp med hänseende till fysisk aktivitet är starkt hälsofrämjande.

Även unga vuxna, som har visats vara en ålder av en fas då framförallt unga mäns fysiska aktivitetsmönster förändras mest (Norman et al, 2003). Mellan åldern 15 och 50-års ålder minskar mäns fysiska aktivitet med 5 %, och en intervention riktad mot att motverka eller bromsa detta skulle kunna vara detta utomhusgym. I Herrljunga är det gruppen äldre (60-85) som skattar sitt allmänna hälsotillstånd lägst oavsett kön (Vgregion, 2005). Ett utomhusgym skulle kunna introducera styrketräning till äldre, kostnadsfritt, i en miljö bekant miljö. Styrketräningens effekt hos äldre är väldokumenterad (FYSS, 2008). Då medelåldern i Herrljunga är högre än rikssnittet och då demografin har en utbredning vid 60 års ålder finns det mycket att vinna i att locka denna stora grupp människor till träning.

För kommunen som stort skulle det behövas en större kartläggning av tänkbara prioriterade grupper. I denna rapport har jag valt att titta på ett smalt avgränsat geografiskt område där framförallt skolungdomar vistas dagligen. Det finns andra platser i Herrljunga där ett utomhusgym skulle gynna utsatta grupper med hänseende till fysisk aktivitet. För målgruppen

äldre finns områden kring Hemgården eller Hemgården äldreboende. Andra tänkbara platser skulle vara vid Östergården.

4.2 Kort och lång sikt

I mitt medborgarförslag framgår inte en tidpunkt då utomhusgymmet skall byggas. Det finns idag olika typer av utomhusgym, riktade till olika målgrupper. Då jag valt att prioritera personer med lite eller ingen träningsvana i vardagen så måste ett eventuellt utomhusgym matchas mot detta. Tekniken och utbudet som finns idag är fullt god att möta denna rapportens prioriteringsgrupper. Exakt vilken modell av utomhusgym, antal maskiner eller tillverkare kan denna rapport ej svara till idag. Att däremot tillsätta ett diskussionsforum av de berörda prioriteringsgrupperna där de får lyfta vilken typ av gym de önskar skulle stärka sannolikheten att utomhusgymmet används.

Det finns fler ställningstaganden att göra. Det finns till exempel en risk att utomhusgymmet endast utnyttjas då det är ljust utomhus vilket skulle innebära att belysning eventuellt måste sättas upp. Hos skolungdomar finns det även dokumenterade fall av skador vid fysisk aktivitet (Sundblad G et al, 2005). Till min kännedom finns ingen studie publicerad där man tittar på skador vid användandet av utomhusgym men det är en tänkbar risk med introducerandet av ett utomhusgym. Författaren till denna rapport anser däremot att tänkbara hälsovinster i relation till skaderisk ändå talat för implementerandet av ett utomhusgym.

5. Utvärdering och uppföljning

Det är av stor vikt att (vid eventuellt beslutsfattande) att beslutet följs upp. Var det samma prioriterade grupper som HKB:n fastslog som använde utomhusgymmet? Genomfördes utomhusgymmet enligt HKB:n? Vad gick bra och vad kunde gjorts bättre vid insamlandet av information av eventuella hälsovinster? Dessa är alla metodutvärderingar men även processutvärderingen är av stor vikt. Lyckades vi minska stillasittandet i Herrljunga kommun? Har vi lyckats nå fram till de utsatta grupper (låginkomsttagare, äldre och/eller skolungdomar) som utomhusgymmet riktat sig till? Eller är det de med redan stor träningsvana som efter nyhetens behag kommer vara de som använder utomhusgymmet mest?

Utvärderingsmässigt så kan en fråga om användandet av utomhusgymmet läggas till i de folkhälsoenkäter som medborgare i Herrljunga kommun årligen svarar i. Då denna enkät även innehåller variabler så som ålder, kön, utbildningslängd och arbete så ger det goda analysunderlag för att se vilka grupper i Herrljunga som nyttjar utomhusgymmet. På längre sikt så kan man utvärdera hur utomhusgymmet (tillsammans med andra insatser) kan förbättra Herrljungas placering gentemot andra närliggande kommuner gällande flera variabler (VGregion, 2005).

Referenser

Ball, K., et al. *Perceived environmental aesthetics and convenience and company are associated with walking for exercise among Australian adults*. *Prev Med*, 2001. 33(5): p. 434-40.

Booth, M.L., et al., *Social-cognitive and perceived environment influences associated with physical activity in older Australians*. *Prev Med*, 2000. 31(1): p. 15-22.

Brownson, R.C., et al. *Environmental and policy determinants of physical activity in the United States*. *Am J Public Health*, 2001. 91(12): p. 1995-2003.

Coleman, J.S. *Social capital in the creation of human capital*. *American Journal of Sociology*, 1988. 94: p. S95-S120.

Ellaway, A. and S. Macintyre. *Does where you live predict health related behaviours?: a case study in Glasgow*. *Health Bull (Edinb)*, 1996. 54(6): p. 443-6.

Engström, LM. *Idrott som social markör*. Stockholm: HSL Förlag; 1999 FOU. 2003. *Kostnader för idrott*.

Engström, L. M. (2010). *Smak för motion. Fysisk aktivitet som livsstil och social markör*. Stockholm: Stockholms universitets förlag.

Faskunger, J. (2007). *Den byggda miljös påverkan på fysisk aktivitet – en kunskapssammanställning för regeringsuppdraget "Byggd miljö och fysisk aktivitet"*. Stockholm: Folkhälsoinstitutet.

FYSS. (2008). *Fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling (Vol. R 2008:4)*. Östersund: Statens folkhälsoinstitut

Gordon-Larsen, P., R.G. McMurray, and B.M. Popkin. *Determinants of adolescent physical activity and inactivity patterns*. *Pediatrics*, 2000. 105(6): p. E83.

Gorely, T., Marshall, S., & Biddle, S. (2004). *Couch kids. Correlates of television viewing among youth*. *Int J Behav Med*, 11(3), 152-163

Herrljunga Kommun. 2009. *Sammanställning av 5 x workshops för kommunens personal, förenings- och näringsliv kring Herrljunga kommuns utvecklingsplan Växtkraft 10 000 - våga – vilja – växa*. Herrljunga Kommun, 2009.

Herrljunga Kommun. 2009. *Herrljunga Kommun – Årets landsbygdskommun i Sverige år 2009!*

<http://www.herrljunga.se/invanare/aktuellt/nyheter2010/herrljungakommunaretslandsbygdskommunisverigear2009.5.5b5b639912b44191fb8800074372.html> [Läst 2013-11-21]

Herrljunga Kommun. 2013. *Om Herrljunga*.

<http://www.herrljunga.se/omherrljunga.4.5b5b639912b44191fb8800073671.html> [Läst 2013-11-24]

Hälso- och sjukvårdskansliet Borås. 2005. *Faktablad 1- indikatorer för välfärdsbokslut Hälsa på lika villkor? 2005 Mitten Älvsborg.*

Marshall, S., Biddle, S., Gorely, T., Cameron, N., & Murdey, I. (2004). *Relationships between media use, body fatness and physical activity in children and youth: a metaanalysis.* Int J Obes Relat Metab Disord, 28(10), 1238-1246.

Nordiska Rådet. *Nordic Nutrition Recommendations. 4th edition. Integrating nutrition and physical activity.* Köpenhamn; 2004. Rapport Nord 2004:13.

Norman A, Bellocco R, Vaida F, Wolk A. *Age and temporal trends of total physical activity in Swedish men.* Med Sci Sports Exerc 2003;35(4):617-22.FYSS 2008.

Putnam, R.D. *Bowling alone: The collapse and revival of American community.* 2000, New York, USA: Simon & Schuster.

Rasmussen, BF., Eriksson, M., Bokedal, C., Schäfer Elinder, L. *COMPASS – en studie i sydvästra Storstockholm. Fysisk aktivitet, matvanor, övervikt och självkänsla bland ungdomar. Rapport R2004:1.* Stockholm: Samhällsmedicin & Statens folkhälsoinstitut: 2004.

Romero, A.J. *Low-income neighborhood barriers and resources for adolescents' physical activity.* J Adolesc Health, 2005. 36(3): p. 253-9.

Saris, WHM., Blair, SN., van Baak, MA., Eato,n SB., Davies, PSW., Di Pietro, L. *How much physical ctivity is enough to prevent unhealthy weight gain? Outcome of the IASO 1st Stock Conference and consensus statement.* Obesity Reviews 2003;4(2):101-14.

Socialstyrelsen. 2005. *Kunskapsunderlag till folkhälsopolitisk rapport 2005. Målområde 9 Ökad fysisk aktivitet.*

Statens Folkhälsoinstitut. 2002. *Kommunala basfakta för folkhälsoplanering – Atlas över Sveriges kommuner.* Stockholm: Folkhälsoinstitutet.

Statens Folkhälsoinstitut. 2003. *Hälsan och dess bestämningsfaktorer i olika typer av kommuner.* Stockholm: Folkhälsoinstitutet.

Statens Folkhälsoinstitut. 2004. *Levnadsvanor och hälsa – de första resultaten från den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor.* Stockholm: Folkhälsoinstitutet.

Statens Folkhälsoinstitut. 2005. *Kunskapsunderlag till folkhälsopolitisk rapport 2005 - Ökad fysisk aktivitet.* Stockholm: Folkhälsoinstitutet.

Statens Folkhälsoinstitut. 2008. *Byggd miljö och fysisk aktivitet – "Stödjande miljöer för fysisk aktivitet.* Stockholm: Folkhälsoinstitutet.

Statistiska Centralbyrån. 2009. *Medborgarundersökningen – Herrljunga kommun, våren 2009.*

Sundblad, G., Saartok, T., Engström, LM., Renström, P. 2005. Injuries during physical activity in school children. *Scand J Med Sci Sports* 2003;15(5):313-23.

Telama, R., Yang, X., Viikari, J., Välimäki, I., Wanne, O., & Raitakari, O. (2005). *Physical activity from childhood to adulthood: a 21-year tracking study*. *Am J Prev Med*, Apr;28(3), 267-273.

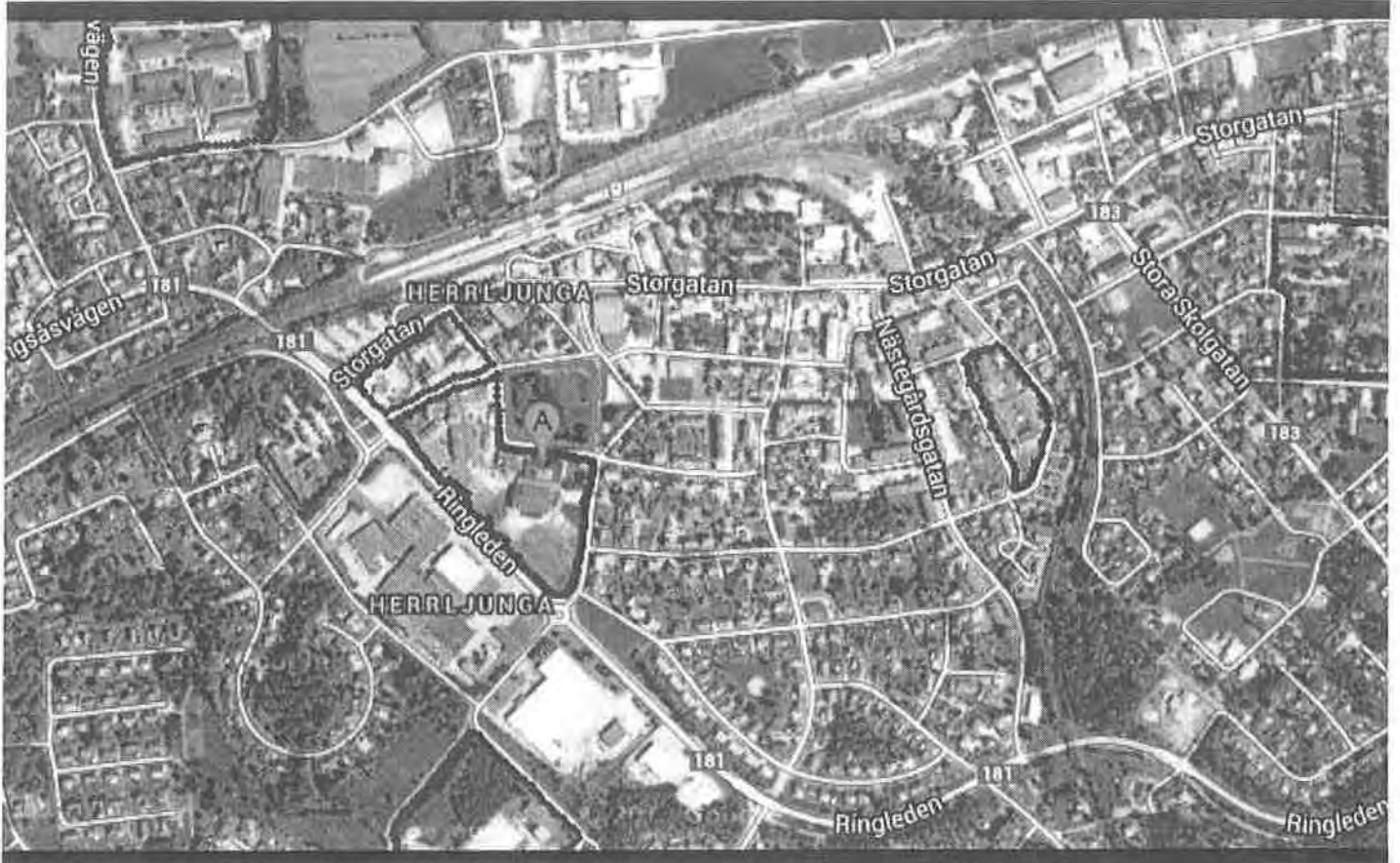
Troped, P.J., et al. *Correlates of recreational and transportation physical activity among adults in a New England community*. *Prev Med*, 2003. 37(4): p. 304-10.

Trost, SGN., Owen, N., Bauman, AE., Sallis, JF., Brown, W. *Correlates of adults' participation in physical activity: review and update*. *Med Sci Sports Exerc* 2002;34(12):1996-2001.

UK Department of Health. 2004. *At least five a week: Evidence on the impact of physical activity and its relationship to health. A report from the Chief Medical Officer: Department of Health*.

WHO. *Young people's health in context. Health behaviour in school-aged children(HBSC) study. International report from the 2001/2002 survey*. Köpenhamn: World Health Organization; 2004.

Bilaga 1.

Rött område – Stadsparken Herrljunga.

Bild tagen från google-maps.com

Blått område – exempel på områden med prioriterade grupper för denna rapport

Självutvärdering

Avsluta med att bedöma din egen insats utifrån hur väl du lyckats förklara/beskriva, teoretiskt förankra och analysera svaren på uppgifterna samt ditt val av litteratur.

Jag anser mig kompletterat den här uppgiften väl. Jag har utvecklat min analys, gett bakgrund till val av prioriterade grupper och analyserat på vilket sätt bestämningsfaktorer är viktiga för folkhälsan. Min teoretiska förankring är kraftigt underbyggd nu i jämförelse med första inlämningstillfället och jag har utgått från rapporter och vissa studier för att kunna ge goda förutsättningar till analys och bakgrund.

Största svårigheten med denna tentamen var att veta var i texten som ett visst mål med uppgiften kan uppnås för att matcha "En realistisk HKB" då jag inte lyckats hitta en bra mall för HKB på nätet att utgå ifrån. Och de jag hittat har inte helt stämt överens med min uppgifts krav gällande hälsans bestämningsfaktorer för att nämna något.

TN § 10

DNR TK 131/2015

Svar på medborgarförslag –Parker och planteringar

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-03-30 från Birgitta Swahn i Herrljunga. Förslaget är att:

"Gör ett "parkområde" längs Nossan från "prästabron" och bort till Kvarnen och knyt ihop "Kärleksstigen" med en enkel gångbro över till andra sidan. Gör gångstigar, grillplatser, parkbänkar och möjlighet att komma ner till vattnet för att bl. a. fiska. Gör även en badplats på lämpligt ställe. Detta är inte några stora investeringar men kan ge mycket för friluftsliv och miljö. Kanske något för kommunens sommarjobbare eller om det inte finns pengar kanske man kan söka t. ex. hos Sparkbankstiftelsen. Ska Herrljunga bli en attraktiv kommun att flytta till är säkert boendemiljö och friluftsliv en stor bidragande orsak."

Den föreslagna sträckningen är ca 750 m lång och kommunen är delvis markägare. Både Trafikverket och privata markägare påverkas längs vägen. För att sträckningen ska vara möjlig behöver en undergång under västra stambanan anordnas. Hänsyn till natur- och kulturvärden längs sträckan försvårar för de föreslagna åtgärderna och eventuell åtgärd måste därför utredas mer grundligt innan den genomförs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Medborgarförslag "parker och planteringar"

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås avslå medborgarförslaget.
- Medborgarförslagets intentioner ska beaktas i planering av den södra sidan av Nossans användning.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås avslå medborgarförslaget.
2. Medborgarförslagets intentioner ska beaktas i planering av den södra sidan av Nossans användning.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

Svar på medborgarförslag angående parker och planteringar

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-03-30 från Birgitta Swahn i Herrljunga. Förslaget är att:

"Gör ett "parkområde" längs Nossan från "prästabron" och bort till Kvarnen och knyt ihop "Kärleksstigen" med en enkel gångbro över till andra sidan. Gör gångstigar, grillplatser, parkbänkar och möjlighet att komma ner till vattnet för att bl. a. fiska. Gör även en badplats på lämpligt ställe. Detta är inte några stora investeringar men kan ge mycket för friluftsliv och miljö. Kanske något för kommunens sommarjobbare eller om det inte finns pengar kanske man kan söka t. ex. hos Sparkbankstiftelsen. Ska Herrljunga bli en attraktiv kommun att flytta till är säkert boendemiljö och friluftsliv en stor bidragande orsak."

Den föreslagna sträckningen är ca 750 m lång och kommunen är delvis markägare. Både Trafikverket och privata markägare påverkas längs vägen. För att sträckningen ska vara möjlig behöver en undergång under västra stambanan anordnas.

Hänsyn till natur- och kulturvärden längs sträckan försvårar för de föreslagna åtgärderna och eventuell åtgärd måste därför utredas mer grundligt innan den genomförs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterat 2016-12-21
Medborgarförslag "parker och planteringar"

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås avslå medborgarförslaget.

Medborgarförslagets intentioner ska beaktas i planering av den södra sidan av Nossans användning.

Alfred Dubow
Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Bakgrund

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-03-30 från Birgitta Swahn i Herrljunga. Förslaget är att:

"Gör ett "parkområde" längs Nossan från "prästabron" och bort till Kvarnen och knyt ihop "Kärleksstigen" med en enkel gångbro över till andra sidan. Gör gångstigar, grillplatser, parkbänkar och möjlighet att komma ner till vattnet för att bl. a. fiska. Gör även en badplats på lämpligt ställe. Detta är inte några stora investeringar men kan ge mycket för friluftsliv och miljö. Kanske något för kommunens sommarjobbare eller om det inte finns pengar kanske man kan söka t. ex. hos Sparkbankstiftelsen. Ska Herrljunga bli en attraktiv kommun att flytta till är säkert boendemiljö och friluftsliv en stor bidragande orsak."

Den föreslagna sträckningen är ca 750 m lång och kommunen är delvis markägare. Både Trafikverket och privata markägare påverkas längs vägen. För att sträckningen ska vara möjlig behöver en undergång under västra stambanan anordnas.

Längs sträckningen måste hänsyn tas till flera till natur- och kulturvärden. Området närmast "prästabron" är skyddat med biotopskydd på grund av skyddsvärd alsumpskog. Området som kallas för "kärleksstigen" är skyddsvärt på grund av kulturmiljön som kopplas till den småindustri som funnits där tidigare. Hela området är dessutom strandskyddat. Det är oklart om det är möjligt att anlägga gångstigar i området och det måste utredas mer om det finns möjlighet att göra det utan att påverkan på naturen blir för stor. Särskilt biotopskyddet behöver utredas mer innan eventuell åtgärd eftersom anläggning av väg eller gångväg normalt inte är tillåten inom biotopskyddat område.

Vattenkvaliteten har tidigare inte varit tillräckligt god för att kommunen ska kunna anlägga badplats. Även ovan nämnda hänsyn till kultur- och kulturvärden begränsar möjligheten att anlägga badplats längs sträckan.

Kartbild: föreslagen sträckning

Svar på medborgarförslag – Upprustning av rastplatsen i Orra- holmen

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-04-16 (kompletterat 2015-05-08) från Ingemar Ljungberg i Herrljunga. Förslaget är att:

"Ett av bänkborden som finns vid rastplatsen borde bytas ut och ersättas med ett nytt bänkbord Detta beroende på att bänkbordet är murket. En ny soffa borde införskaffas liknande den som redan finns vid rastplatsen. Den vid rastplatsen befintliga soffans sittplanka och dess ryggstöd borde bytas ut, då plankorna är murkna. Stationära papperskorgar borde inköpas och uppsättas, så att picknickdeltagare inte behöver ta med sig tomemballage hem. En grillanordning skulle vara på sin plats, som det nu är så sker grillningen direkt på marken, vilket ökar brandfaran. Inköps en grillanordning så kan eventuella grillare själva stå för grillkol och andra attiraljer för själva grillningen. Jag vill komplettera mitt medborgarförslag med ytterligare bänkar och bänkbord runt Orraholmssjön. Antalet bänkar och bänkbord kan lämpligen bestämmas av tekniska nämnden."

Delar av medborgarförslaget kan genomföras direkt som ren felavhjälpning var-
med inget beslut från fullmäktige behövs. Kommunstyrelsen har dessutom läm-
nat över ärendet gällande kvarlåtenskap för utveckling av Orraholmen till tek-
niska nämnden. Tekniska nämnden planerar redan för en helhet gällande Orra-
holmen och de utvecklingsförslag som beskrivs i medborgarförslag bör finnas
med i helhetsplaneringen för området.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Medborgarförslag "rusta upp rastplatsen vid Orraholmssjön"

Förslag till beslut

- Kommunfullmäktige föreslås anse medborgarförslaget besvarat.
- Tekniska förvaltningen uppmanas att beakta medborgarförslaget i plane-
ringen av åtgärder kopplade till Orraholmen som friluftsområde.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så
sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås anse medborgarförslaget besvarat.
2. Tekniska förvaltningen uppmanas att beakta medborgarförslaget i plane-
ringen av åtgärder kopplade till Orraholmen som friluftsområde.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

Svar på medborgarförslag angående rusta upp rastplatsen vid Orraholmssjön

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-04-16 (kompletterat 2015-05-08) från Ingemar Ljungberg i Herrljunga. Förslaget är att:

”Ett av bänkborden som finns vid rastplatsen borde bytas ut och ersättas med ett nytt bänkbord Detta beroende på att bänkbordet är murket. En ny soffa borde införskaffas liknande den som redan finns vid rastplatsen. Den vid rastplatsen befintliga soffans sittplanka och dess ryggstöd borde bytas ut, då plankorna är murkna. Stationära papperskorgar borde inköpas och uppsättas, så att picknickdeltagare inte behöver ta med sig tomemballage hem. En grillanordning skulle vara på sin plats, som det nu är så sker grillningen direkt på marken, vilket ökar brandfaran. Inköps en grillanordning så kan eventuella grillare själva stå för grillkol och andra attiraljer för själva grillningen.

Jag vill komplettera mitt medborgarförslag med ytterligare bänkar och bänkbord runt Orraholmssjön. Antalet bänkar och bänkbord kan lämpligen bestämmas av tekniska nämnden.”

Förslaget innehåller delar som tolkas som ren felavhjälpling, vilket kan utföras utan föregående beslut av medborgarförslaget i sin helhet.

Kommunstyrelsen har lämnat över ärendet gällande kvarlåtenskap för utveckling av Orraholmen till tekniska nämnden. Tekniska nämnden planerar för en helhet gällande Orraholmen och de utvecklingsförslag som beskrivs i medborgarförslag bör finnas med i helhetsplaneringen för området.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Medborgarförslag ”rusta upp rastplatsen vid Orraholmssjön”

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås anse medborgarförslaget besvarat.

Tekniska förvaltningen uppmanas att beakta medborgarförslaget i planeringen av åtgärder kopplade till Orraholmen som friluftsområde.

Alfred Dubow

Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

TN § 9

DNR TK 53/2015

Svar på medborgarförslag – Kolonilotter

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-03-30 från Birgitta Swahn i Herrljunga. Förslaget är att:

"Undersök om det finns intresse av kolonilotter och avsätta mark för det. Kanske ett projekt ihop med trädgårdsföreningen. Det finns alltid många som är intresserade av odling och det kan vara många som inte har en egen trädgård som skulle vilja ha en kolonilott. Det kan öka trivseln och göra att man inte flyttar till annan ort. Det är viktigt att kommunen ser till olika miljö- och trivselsefrämjande åtgärder så att kommunen blir mer attraktiv att bo i."

Tekniska förvaltningen har frågat hyresvärdar i kommunen, som bedömer att intresset för kolonilotter i kommunen inte är särskilt stort. Kommunens bostadsbestånd består till största delen av villor, vilka oftast har möjligheten till enklare odling själva. Att reservera mark för kolonilotter bör ställas emot annan användning av marken. Utifrån kommunens vision och bostadsförsörjningsprogram finns andra ändamål som är prioriterade för användning av kommunens mark. Däremot finns det kommunägd mark som inte med enkelhet kan användas för exploatering, vilken skulle kunna vara lämplig för kolonilotter. Detta gäller exempelvis mark i närheten av järnvägen eller vissa andra hänsynsområden. Mark för kolonilotter kan enkelt omvandlas till annat användningsområde och därför bedöms behovet av att reservera mark för ändamålet inte som stort.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Medborgarförslag "kolonilotter i Herrljunga kommun"

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås avslå medborgarförslaget.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidietts förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås avslå medborgarförslaget.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

3A

81

je

Svar på medborgarförslag angående kolonilotter i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-03-30 från Birgitta Swahn i Herrljunga. Förslaget är att:

”Undersök om det finns intresse av kolonilotter och avsätta mark för det. Kanske ett projekt ihop med trädgårdsföreningen. Det finns alltid många som är intresserade av odling och det kan vara många som inte har en egen trädgård som skulle vilja ha en kolonilott. Det kan öka trivseln och göra att man inte flyttar till annan ort. Det är viktigt att kommunen ser till olika miljö- och trivsselfrämjande åtgärder så att kommunen blir mer attraktiv att bo i.”

Tekniska förvaltningen har frågat hyresvärdar i kommunen, som bedömer att intresset för kolonilotter i kommunen inte är särskilt stort. Kommunens bostadsbestånd består till största delen av villor, vilka oftast har möjligheten till enklare odling själva.

Att reservera mark för kolonilotter bör ställas emot annan användning av marken. Utifrån kommunens vision och bostadsförsörjningsprogram finns andra ändamål som är prioriterade för användning av kommunens mark. Däremot finns det kommunägd mark som inte med enkelhet kan användas för exploatering, vilken skulle kunna vara lämplig för kolonilotter. Detta gäller exempelvis mark i närheten av järnvägen eller vissa andra hänsynsområden. Mark för kolonilotter kan enkelt omvandlas till annat användningsområde och därför bedöms behovet av att reservera mark för ändamålet inte som stort.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Medborgarförslag ”kolonilotter i Herrljunga kommun”

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås avslå medborgarförslaget.

Alfred Dubow

Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

TN § 11

DNR TK 33/2016

Svar på medborgarförslag – Juldekorationer vid Mörlanda och Stationsvägen i Ljung

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-12-14 från Roland Larsson i Ljung. Förslaget är att:

”De nya juldekorationerna vid Storgatan i Herrljunga är ett väldigt trevlig inslag i gatumiljön. För att stärka samhörighetskänslan inom kommunen, föreslår jag att möjligheterna undersöks för att på ett liknande sätt bidra till julstämning i andra delar av kommunen, exempelvis vid Mörlanda och på Stationsvägen i Ljung.”

Tekniska förvaltningen har undersökt den tekniska möjligheten och lämpligheten att sätta upp julbelysning på gatanätet i fler delar av kommunen. Bedömningen är att det är både möjligt och estetiskt tilltalande med julbelysning längs Stationsvägen i Ljung samt genomfartsleden i Fåglavik. Totalt är det lämpligt med belysning på 20 stolpar längs dessa bägge gator. Inköp av belysningen och elarbeten i stolparna kostnadsberäknas till ca 60 tkr för 20 stolpar. Den årliga driftskostnaden, inklusive att sätta upp och ta ned belysningen beräknas även den till ca 60 tkr.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag ”juldekorationer vi Mörlanda och Stationsvägen i Ljung”
Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Förslag till beslut

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.
- Tekniska förvaltningen uppdras att planera för inköp och montering inför vintersäsongen 2017/2018.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.
2. Tekniska förvaltningen uppdras att planera för inköp och montering inför vintersäsongen 2017/2018.

Expedieras till: Handläggaren, Kommunfullmäktige

Svar på medborgarförslag angående juldekorationer vid Mörlanda och Stationsvägen i Ljung

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2015-12-14 från Roland Larsson i Ljung. Förslaget är att:

”De nya juldekorationerna vid Storgatan i Herrljunga är ett väldigt trevlig inslag i gatumiljön. För att stärka samhörighetskänslan inom kommunen, föreslår jag att möjligheterna undersöks för att på ett liknande sätt bidra till julstämning i andra delar av kommunen, exempelvis vid Mörlanda och på Stationsvägen i Ljung.”

Tekniska förvaltningen har undersökt den tekniska möjligheten och lämpligheten att sätta upp julbelysning på gatunätet i fler delar av kommunen. Bedömningen är att det är både möjligt och estetiskt tilltalande med julbelysning längs Stationsvägen i Ljung samt genomfartsleden i Fåglavik. Totalt är det lämpligt med belysning på 20 stolpar längs dessa bägge gator.

Inköp av belysningen och elarbeten i stolparna kostnadsberäknas till ca 60 tkr för 20 stolpar. Den årliga driftskostnaden, inklusive att sätta upp och ta ned belysningen beräknas även den till ca 60 tkr.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag ”juldekorationer vi Mörlanda och Stationsvägen i Ljung”
Tjänsteskrivelse daterad 2016-12-21

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen.

Tekniska förvaltningen uppdras att planera för inköp och montering inför vintersäsongen 2017/2018.

Alfred Dubow
Teknisk chef

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Val av ombud till årsmöte med Luft i väst

Sammanfattning

Årets årsmöte med Luft i Väst har bestämts till förmiddagen den 4 maj på Vara Folkhögskola. Sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer att ske. Herrljunga kommun har möjlighet att utse politiker som ombud att företräda kommunen. Ansvarig nämnd är Bygg och Miljönämnden. Svar till Luft i Väst senast 31 mars.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut

Kommunstyrelsen delegerar till Bygg och Miljönämnden att utse en representant att företräda kommunen vid årsmötet med Luft i Väst.

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till Bygg- och miljönämnden

2017-01-31

Ärende 22

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen

2017-02-09

Dnr	Beteckning
KS 38/2017	150

Till
Kommunstyrelserna i Luft i Västs
medlemskommuner

Kommunens ombud vid årsmöte med Luft i Väst

Årets årsmöte har nu bestämts till förmiddagen den 4 maj på Varas Folkhögskola. Dagens tema blir lukt, luktmätning, luktberäkningar och luktande verksamheter. 2016 års mätresultat kommer att redovisas.

Sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer att ske och då har Er kommun möjlighet att utse någon politiker som ombud att företräda kommunen. (Miljökontoren har redan utsett en eller flera mätansvariga tjänstemän, som vanligtvis deltar på föreläsningarna, men normalt inte har rösträtt på årsmötesförhandlingarna).

Tacksam för svar senast den 31 mars.

För Luft i Väst

Thomas Mellqvist
Ordförande

Svar sänds till:

Luft i Väst
Teatergränd 9
462 33 VÄNERSBORG

eller via e-post till

info@luftivast.se

Internkontroll 2016 - uppföljning Administrations- och kommunikationsenheten

Sammanfattning

Kommunstyrelsens förvaltning Administration och kommunikation har genomfört kontroller av den egna verksamheten under år 2016 enligt kommunstyrelsens antagna plan. Kontrollmomenten har valts utifrån enhetens huvudsakliga arbetsuppgifter och kontrollen syftar till att säkerställa rättssäkerhet, transparens och effektivitet i verksamhetens rutiner. Rapporten från genomförd internkontroll ska enligt kommunens policy årligen lämnas till kommunstyrelsen som ansvarar för utvärdering av kommunens samlade internkontrollresultat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-02-21
Internkontrollplan 2016, KS § 203/2015-10-19
Policy för internkontroll, KS § 126/2016-08-15
6 kap 7 § kommunallagen

Förslag till beslut

Redovisning av genomförd internkontroll 2016 för Administrations- och kommunikationsenheten godkänns.

Johanna Laine
Nämndsekreterare

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom -
till:

Bakgrund

Administrations- och kommunikationsenhetens internkontrollplan har tagits fram i syfte att få en helhetssyn över hur rutinerna på de olika verksamhetsområdena fungerar. 2015 års plan fokuserade på diarieföring och ekonomi medan i 2016 års plan har kommunikation och medborgardialog fått mer plats. I 2017 års plan har arkivet fått en egen punkt.

Resultaten för genomförd kontroll avseende 2016 visar inga avvikelser av allvarligare karaktär utan indikerar mest att kontroll skett på relevanta områden och att arbetsrutinerna fungerar tillfredsställande. De avvikelser som framkommit finns under synpunktshantering, registrering av handlingar samt publicering av kallelser och protokoll på hemsidan och politikplattan.

Rättssäkerhet

Registrering av handlingar följer kraven enligt lagen (rätt tid och sökbarhet)

Stickprov har tagits på under året upprättade ärenden där ärenderubrik har kontrollerats för att säkerställa ärendenas sökbarhet. Inga avvikelser finns att rapportera.

Slumpvisa prov har tagits på inkomna ärenden under året för att kontrollera att registrering har skett i rätt tid. Fem avvikelser har förekommit varav tre innebär en dags försening och två innebär 5-6 dagars försening. Dock saknar samtliga av de granskade dokumenten inkomststämpel varmed inkomstdatum inte går att fastställa säkert.

Transparens (1)

Kallelser och protokoll upprättas och görs tillgängliga för allmänheten och politikerna enligt reglementet

Två avvikelser har förekommit: Båda består av att ett eller fler enstaka ärenden i två upprättade kallelser endast finns på politikplattan men inte på hemsidan. Avvikelseerna avser ärenden där handlingar tillkommit efter att kallelse upprättats och lagts ut på hemsidan.

Transparens (2)

Hemsidans nyhetsflöde uppdateras och jämn fördelning mellan olika områden/förvaltningar upprätthålls

Två kontrollperioder har granskats speciellt under året: april och oktober. I april har nyheterna om jubileumsmässan dominerat medan i oktober har fokus legat på nya befattningshavare och Herrljungas placering i Lärarförbundets ranking av skolor. Vad innehållet beträffar har nyheterna varit relevanta men spridning och variaton skulle kunna utvecklas. Arbete pågår med att påminna och uppmuntra handläggare och chefer inom de olika förvaltningarna att höra av sig till Administration och kommunikationsenheten när något är på gång.

Effektivitet

Medborgardialog sker

Granskning av synpunktshantering har skett genom slumpmässigt valda ärenden ur synpunktsdiariet. Totalt 16 ärenden har kontrollerats varav fem avviker: I tre synpunkter finns inget svar registrerat i ärendet och i ytterligare två ärenden har inte svar

lämnats inom tio dagar. Att inte svar registrerats betyder inte automatiskt att synpunkten inte blivit besvarad då det ligger på den som ska svara att komma ihåg att lämna en kopia till diariet. Synpunktshanteringen har i början av året 2016 genomgått en omorganisering som innebär att en egen diarieserie skapats för dessa ärenden. Därmed kan numera ärendena kontrolleras och statistik upprättas vid behov. En ytterligare förbättring beträffande handläggning av inkomna synpunkter är under bearbetning: Efter att fler behörigheter lagts in i synpunktsdiariet kommer ärendena att kunna delas ut till handläggarna på ett bättre sätt och systemet utnyttjas för påminnelser för den som ska svara. Detta kommer förhoppningsvis bidra till att säkerställa att svar lämnas på varje synpunkt inom rätt tid.

Kontroller har även genomförts på kommunens Facebook-sida där svarfrekvensen på inkomna meddelanden har granskats. Inga avvikelser finns att rapportera utan kommunens svarfrekvens ligger på 100 % trots att meddelanden ofta kommer utanför kontorstid.

Ekonomisk bedömning

Ärendet har ingen ekonomisk anknytning.

Miljökonsekvensbeskrivning

Ärendet har ingen påverkan på miljön.

Samverkan

Samverkan är inte aktuell då ärendet avser intern granskning av verksamhet.

Motivering av förslag till beslut

Internkontroll har genomförts enligt kommunens policy och ska årligen rapporteras till kommunstyrelsen som uppföljning.

Revidering av riktlinjer för dokument- och ärendehantering (ärendehandbok)

Sammanfattning

Kommunstyrelsen gav 2016-12-12, § 216, förvaltningen i uppdrag att undersöka om det i ett ärendes beredning även ska göras en jämlikhetsbeskrivning där hänsyn tas till etnicitet, social tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning etc.

I Handlingsplan för jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun har Herrljunga kommun beslutat att alla verksamheter och nämnder ska arbeta med jämställdhet i syfte att säkerställa en säker och **jämlik** service till alla invånare samt att genusperspektivet ska präglade alla beslut.

Utifrån detta beslut bör hänsyn även tas till etnicitet, social tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning etc.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-01-13

Handlingsplan för jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun fastställd i KF 2016-09-06
Riktlinjer för dokument- ärendehantering version 4 (Bilaga 1, KS § 214/2016-12-12)

Förslag till beslut

Riktlinjerna uppdateras med tillägg under jämställdhetsbeskrivning att vid beredning av ett ärende ska hänsyn även tas till etnicitet, social tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning etc.

Viveca Lundahl
Folkhälsosamordnare

Marie Nordqvist
Nämndsekreterare

Bakgrund

Riktlinjerna för dokument- och ärendehantering har nyligen reviderats. I den reviderade versionen har riktlinjerna kompletterats med ett avsnitt gällande att ta ställning till jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv vid beredning av ärende inför beslut enligt den antagna handlingsplanen för jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun.

På kommunstyrelsens sammanträde 2016-12-12, § 124, fick förvaltningen i uppdrag att undersöka om det i ärendets beredning även ska göras en jämlikhetsbeskrivning där hänsyn tas till etnicitet, social tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning etc.

Jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun är uppdelat på dels ett internt arbete och ett externt. I det interna arbetet ligger bland annat diskrimineringslagstiftningen som grund. Handlingsplanen för jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun riktar sig mot invånarna och det externa jämställdhetsarbetet. I det dagliga arbetet mot diskriminering tangerar de bägge perspektiven, internt och externt, varandra.

Motivering av förslag till beslut

I Handlingsplan för jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun har Herrljunga kommun beslutat att alla verksamheter och nämnder ska arbeta med jämställdhet i syfte att säkerställa en säker och **jämlik** service till alla invånare samt att genusperspektivet ska präglade alla beslut.

Utifrån detta beslut bör hänsyn även tas till etnicitet, social tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning etc.

Svar på remiss-För Sveriges landsbygder, SOU 2017:1

Sammanfattning

Den 25 juni 2015 beslutade regeringen om att tillsätta en parlamentarisk kommitté med uppdrag att lämna förslag på en sammanhållen nationell politik för långsiktigt hållbar utveckling i Sveriges landsbygder. I uppdraget ligger att en ny politik ska skapa förutsättningar för tillväxt, företagande, sysselsättning och boende på en attraktiv landsbygd. Inom ramen för uppdraget ska kommittén belysa utvecklingen och framtida utmaningar och möjligheter för olika typer av landsbygder. Kommittén har tagit namnet Parlamentariska landsbygdskommittén.

Kommittén har fyra deluppdrag:

- Vilken betydelse har politiken haft för landsbygdens utveckling de senaste 40–50 åren?
- Hur ser den framtida utvecklingen ut och hur påverkas landsbygden?
- Hur ska en ny politik för landsbygden se ut?
- Vilka åtgärder behövs för att uppnå målen? Parlamentariska landsbygdskommittén ska lämna ett delbetänkande 31 mars 2015 och sitt slutbetänkande i januari 2017.

Remissvar skall vara inkommet till Näringsdepartementet senast den 16 mars. Eftersom kommunstyrelsen sammanträder först den 20 mars har ordförande använt sin möjlighet till delegation och skickar in ett preliminärt remissvar varför kommunstyrelsen föreslås besluta att i efterhand godkänna remissvaret.

Herrljunga kommun instämmer i allt väsentligt med utredarens förslag men vill likväl lämna sympunkter gällande statliga verksamheters lokalisering, ökad statlig närvaro liksom förslaget om Landsbygdsdelegation.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet dnr 2017-03-07

Svar på remiss-För Sveriges landsbygder, SOU 2017:1

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar godkänna förslaget till remissvar i efterhand.

Claes Rydberg
Kommunchef

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se

n.remisser.hl@regeringskansliet.se

Herrljunga kommuns remissvar på SOU 2017:1

Herrljunga kommun instämmer i allt väsentligt med utredarens förslag men vill lämna följande synpunkter.

Statliga verksamheter lokalisering, ökad statlig närvaro

Herrljunga kommun anser att förslaget att utlokalisera 10.000 tjänster till landsbygdsområden är nödvändigt. Förslaget tar upp behovet av att anordna statliga arbetstillfällen på landsbygden, i regioner och kommuner.

De senare åren har dessvärre flera av de stora statliga myndigheterna valt att centralisera dess verksamheter. Detta har ofta lett till att myndighetens närvaro i den mindre kommunen reducerats eller helt försvunnit. Det är inte i första hand utlokalisering av myndigheters huvudkontor eller liknande som är av störst betydelse för landsbygden, det viktigaste och mest betydelsefulla är den statliga närvaron med lokalkontor för arbetsförmedling, skatteverket, försäkringskassan, lantmäteriet och polisen även i mindre kommuner.

Sådan närvaro innebär bättre service för de boende samtidigt som kvalificerade arbetstillfällen skapas alternativt bibehålls. Dessa kvalificerade tjänster har betydelse för utbildningsnivån i landsortskommuner och kommer även att fungera som drivkrafter för lokal utvecklingen. De personer som innehar tjänsterna kommer att bidra till samhället även i andra sammanhang, till exempel inom föreningsverksamhet och företagande. Ofta är det också möjligt att koppla ytterligare personer såsom make eller maka med högre utbildningsnivå till innehavarna av dessa tjänster. De statliga tjänsterna kommer således sammantaget att fungera som motorer i lokalsamhället.

Utredaren föreslår också att statliga myndigheter samlas i så kallade serviceorganisationer. Herrljunga kommun biträder detta förslag men måste dock understryka att ambitionsnivån med minst en serviceorganisation i varje FA-region är för låg.

Sammantaget är det dock Herrljunga kommuns uppfattningar att staten på ett tydligare sätt bör instruera dess myndigheter att aktivt medverka till landsbygdens utveckling genom lokal närvaro. Myndigheternas reträtter från landsbygden måste stoppas för att vändas i motsatt riktning.

Landsbygdsdelegation

Herrljunga kommun anser att förslaget att under länsstyrelsernas ansvar inrätta landsbygdsdelegationer är mycket bra. Staten bör tydligt klargöra länsstyrelsernas uppdrag för att nå avsedd verkan. Det kan finnas en risk i en landsbygdsdelegations arbete att inriktningen blir alltför generaliserande, särskilt i stora län med många kommuner. Länsstyrelserna måste därför ges kapacitet att se de varierande lokala förutsättningarna, något som kan komma att kräva resurser.

Herrljunga kommun

Johnny Carlsson

Kommunstyrelsens ordförande

Claes Rydberg

Kommunchef

Herrljunga Kommun - Yttranden - Landsbygd och kulturskola

Från: SmåKom <hilkka.eskelinen@smakom.se>
Till: <herrljunga.kommun@admin.herrljunga.se>
Datum: 2017-02-20 08:24
Ärende: Yttranden - Landsbygd och kulturskola

Nyhetsbrev med senaste nytt. Problem att visa det? [Se det i webbläsaren.](#)

Två yttranden från SmåKom

SOU 2017:1, För Sveriges landsbygder

Här kommer ett förslag till yttrande över betänkandet För Sveriges landsbygder, SOU 2017:1. Det slutliga yttrandet fastställs av styrelsen den 16 mars. Medlemmar är välkomna att lämana synpunkter på vårt förslag till dess. Ni kan också fritt använda er av [detta utkast](#).

SmåKoms sammanfattning: Det är mycket positivt i de 75 förslag för Sveriges landsbygder som den parlamentariska landsbygdskommittén lägger fram. Att en enig kommitté står bakom förslagen borgar för framgångsrik behandling också i Sveriges riksdag.

Bland förslagen vill vi lyfta fram **finansieringsfrågorna**, där vi ser förslag kring både bostadslån till landsbygden och en översyn av utjämningsystemet. Riskkapital till landsbygden är också mycket betydelsefullt, och vi hoppas att utredningens ambitioner att vässa instrumenten hos Almi och Saminvest AB lyckas.

SOU 2016:69, En inkluderande kulturskola på egen grund

Yttrande över Kulturskoleutredningens betänkade [bifogas](#) i dess slutliga form. Våra synpunkter i sammanfattning:

- Nej till lagstiftning om kulturskola (förslag i sammanfattningen sid 11)
- Nej till nationella mål (sid 12)
- Ok med kutlurskolecentrum (sid 13)

- Ok med regional samordnare (sid 14)
- Utvecklingsbidrag kan eventuellt tjäna sitt syfte (sid 15)
- Ok med tidsbegränsat riktat bidrag som kan rekvireras till små, glesa kommuner (sid 15). SmåKom förordar dock generella statsbidrag.

Skolkostnadsutredningen: Inget eget yttrande

Beträffande Skolkostnadsutredningen (Det stämmer! SOU 2016:66, svar senast 1 mars) beslutade styrelsen att SmåKom inte ska lämna något eget yttrande. Sista svarsdag för yttrande över detta betänkande är den 1 mars. Utredare Eva-Lena Arefäll från Sveriges Kommuner och landsting (SKL) presenterade skolkostnadsutredningen på SmåKoms styrelsemöte i januari, och fick då ta del av styrelsens synpunkter. SKL:s yttrande publiceras omkring den 10 mars.

SmåKom, Box 141, 546 21 Karlsborg.

Kontakt: Sekreterare Hilikka Eskelinen, [073 70 87 380](tel:0737087380)

hilikka.eskelinen@smakom.se; www.smakom.se

Du får detta utskick som medlem i SmåKom eller för att du har skrivit upp dig på vårt nyhetsbrev.

[Skulle du vilja avsluta din prenumeration, klicka här.](#)

2017-03-16

Till
Näringsdepartementet

Yttrande över SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder

Sammanfattande synpunkter

Det är mycket positivt i de 75 förslag för Sveriges landsbygder som den parlamentariska landsbygdskommittén lägger fram. Att en enig kommitté står bakom förslagen borgar för framgångsrik behandling också i Sveriges riksdag.

Bland förslagen vill vi lyfta fram **finansieringsfrågorna**, där vi ser förslag kring både bostadslån till landsbygden och en översyn av utjämnningssystemet. Riskkapital till landsbygden är också mycket betydelsefullt, och vi hoppas att utredningens ambitioner att vässa instrumenten hos Almi och Saminvest AB lyckas.

Näringslivspaket till 23 kommuner är ett av förslagen. Att något görs i grunden positivt. Se vidare nedan.

Beträffande **fullt utbyggd digital infrastruktur** anser SmåKom att ambitionen är mycket god i betänkandet. Dock tror vi att betydligt mer statlig finansiering än två miljarder kronor behövs.

Förslaget om **servicekontor** är ett steg i rätt riktning, men SmåKom förordar den lösning som föreslogs i betänkandet "Se medborgarna!" (SOU 2009:92).

SmåKom har drivit att **nya statliga verk och myndigheter ska placeras utanför storstäderna**. Vi hoppas att vi i framtiden slipper se skrivningar som exempelvis den som fanns i tidigare utredningar: "den nya upphandlingsmyndigheten måste placeras i Stockholm".

Det är också viktigt att staten upphör med neddragningar av sina verksamheter på mindre orter. Vi välkomnar förslaget om att Arbetsförmedlingens nedläggningar av kontor stoppas.

Det finns tidigare betänkanden med framåtsyftande förslag som aldrig resulterat i något konkret, exempelvis SOU 2006:101 Se Landsbygden! SmåKom ser det därför nu som viktigt, att utredningen inte dras i en långbänk, utan att **en proposition skyndsamt läggs fram** till riksdagen. Vi ser helst ett beslut redan under hösten 2017.

Utveckling av synpunkterna

Näringslivspaket till 23 kommuner

Det är SmåKoms uppfattning att de 23 kommunerna i stort sett ser positivt på att ha valts ut för att ta emot det näringslivspaket som föreslås. Många av åtgärderna i paketet skulle också behövas i flera andra kommuner. Vi ser dock svårigheterna med avgränsning och finansiering som utredningen stått inför, och stöder detta paket inledningsvis.

Utredningen har en ambition att fatta beslut om alla förslagen sammantaget. SmåKom ser att vissa delar, exempelvis robust infrastruktur för bredband, är en åtgärd som gynnar alla oavsett utfallet av övriga förslag.

SmåKom stöder förslaget att göra reseavdraget avståndsbaserat. Det ger avdraget ett berättigande, gör det mera rättvist då det träffar landsbygden och möjliggör finansiering av delar av förslagen i utredningen.

Att efterskänka en del av studielånet för att förbättra kompetensförsörjningen är värt att pröva.

Digitalisering och transportinfrastruktur

Hela landet ska ha tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s senast 2025, föreslår utredningen. Det är bra. SmåKom har dock tidigare föreslagit en avsättning i statsbudgetens infrastrukturdel om 10 miljarder kronor per år i fem år för att dra fiber till de hushåll och företag som ännu inte har det i Sverige. I nuvarande infrastrukturbudget på drygt 600 miljarder kr finns utrymme för omdisponering, anser vi.

Enligt SmåKoms mening finns varken i utredningens förslag om bredbandsutbyggnad eller i regeringens nya bredbandsstrategi (från den 18 december 2016) något förslag till full finansiering. Vi anser att utredningens beräkning på 2 miljarder kronor är otillräckligt – se vårt finansieringsförslag ovan. Regeringen menar att 5,5 miljarder kronor under innevarande mandatperiod är en början, men att ytterligare finansiering behövs under kommande mandatperiod. Detta är dock ej siffrerat.

Vår bedömning är att 30-50 miljarder kronor behövs. IT-företagen nämnde summan 50 miljarder kronor den 2 februari (se nedan), vilket torde inrymma en vinstmarginal. Jordbruksverket har i nuläget fått in ansökningar om drygt 7 miljarder kronor från fiberföreningar. Tillgängliga medel är med råge intecknade.

Om regeringen lyckas med att effektivt utnyttja den tillgängliga statliga fiber som finns enligt betänkandet SOU 2016:1, *Effektivare användning av statens bredbandsinfrastruktur*, kan kostnaden kanske sjunka med några tiotals miljarder kr. Det är därför viktigt att så sker.

Många är enliga om att fiber är den mest robusta infrastrukturen för bredband, som i dagsläget finns. Detta framkom exempelvis på den öppna utfrågningen om IT-infrastrukturen, som Skatteutskottet anordnade den 2 februari 2017. SmåKom delar denna uppfattning. Vi tror inte heller att det finns någon marknad som löser frågan i glesbygd. Småkom anser också att den bästa garantin för en tillgång till fiberinfrastruktur på lika villkor för alla marknadsaktörer är att samhället äger den. Jämför med analoga motorvägar.

Bostadspolitik och samhällsplanering

Småkom har inget att erinra rörande förslagen i denna del (kap 5).

Vi välkomnar särskilt förslagen om riksintressenas begränsning, strandskyddsbestämmelsernas reformering och landsbygdslån till bostäder. SmåKom har länge ansett att den statliga banken SBAB ska ha ett samhällsansvar för bostadsfinansieringen som ett komplement på svaga marknader. På heta bostadsmarknader – där SBAB valt att nu enbart agera – sköts finansieringen utmärkt av marknadens banker och finansinstitut.

Tillgång till service, välfärd och kultur

Här föreslår utredningen bland annat att postlagsutredningens förslag avvisas, vilket SmåKom också föreslagit i våra remissvar.

Det är också nödvändigt med en anpassning av utjämningsystemet och en översyn av statsbidragen, som föreslås bli generella i större utsträckning. Detta möjliggör för mindre kommuner att komma i åtnjutande av dessa statliga medel.

En särskild utredning är nyligen tillsatt om kostnadsutjämnningen, vilket är positivt. Övriga förslag i kapitel 6 är också bra.

Statlig närvaro

Som SmåKom inledningsvis nämnde är ett statligt servicekontor i varje FA-region ett steg i rätt riktning, men ett mera medborgarvänligt steg vore att genomföra förslaget om ett servicekontor i **varje kommun** (se SOU 2009:92 Se medborgarna!) Grundläggande kommersiell och offentlig service är avgörande för människors möjlighet att bo och verka på landsbygden. Det borde inte vara oöverstigligt för staten att i samråd med varje kommun få till stånd ett servicekontor med många funktioner. Ett servicekontor i varje kommun undanröjer dessutom utredningens förslag om att utreda en servicegaranti för små och medelstora företag (p 2.3.6).

Många små kommuner har reagerat på Arbetsförmedlingens nedläggning av kontoren ute i landet. Det är därför positivt att utredningen föreslår ett stopp för nedläggningarna. Småkom är positiv till att statlig verksamhet anpassas till rimliga nivåer, men samma statliga serviceutbud måste finnas för alla i Sverige.

Maxtid för polisinsatser och närvaro i varje kommun har SmåKom länge efterfrågat. Mycket bra förslag. Vi anser att med över 20 000 poliser i kåren borde det inte vara någon större utmaning att få till en placering av poliser i varje kommun. Det är fråga om styrning av verksamheten, så att den kommer alla medborgare till del. Vi föreslår ett samarbete med kommunala verksamheter som exempelvis räddningstjänsten.

Fler statliga jobb behövs på landsbygden. Ett första steg är att stoppa alla nedläggningar och förflyttningar från landsbygden, och att lokalisera nya verksamheter utanför storstäderna. Så vitt vi vet gäller riksdagens riktlinjer om detta, fastställda 2007, fortfarande. På senare år har ändå den nya Upphandlingsmyndigheten placerats i Stockholm och den senaste Jämställdhetsmyndigheten i Göteborg. Folkhälsomyndigheten i Kalmar är ett exempel på en bättre lokalisering, som kan spilla över i omlandet.

Vi förstår svårigheterna med kompetenstapp och personliga hinder vad gäller att flytta hela verksamheter till nya orter. Det är ändå centralmaktens ansvar att underlätta statens närvaro och utveckling av sina verksamheter i hela landet. Det ger fel signaler i små kommuner, när Arbetsförmedling och Migrationsverk försvinner samtidigt som myndigheterna tilldelats väsentliga uppgifter för t ex asylsökande och nyanlända.

Styrning och samordning

Här tillstyrker SmåKom de flesta förslag. Dock är vi skeptiska till att inrätta landsbygdsdelegationer vid länsstyrelserna. Det verkar för oss vara en byråkratisk åtgärd utan tydlig målsättning. Myndigheters landsbygdspolitiska ansvar föreslås ju tydliggöras.

Beträffande förordningen om statliga myndigheters ansvar för landsbygdsutveckling föreslås en samordning av Jordbruksverket. SmåKom förordar i stället att Länsstyrelsen samordnar denna del.

Civilsamhället

SmåKom tillstyrker förslagen i denna del, särskilt att Jordbruksverket ska ansvara för ett nätverk mellan landsbygdsutvecklare.

Slutligen vill SmåKom tacka kommittén för ett gott arbete, och de goda relationer och samarbete som vi haft med kommittéledamöter och tjänstemän. Vi tror att det hade varit givande för oss och sannolikt också för utredningen, om SmåKom fått en mera aktiv roll i kommitténs arbete, som ett kompetenstillskott från den kommunala synvinkeln. Vi finns givetvis tillgängliga för kommande utredningar!

Detta yttrande har antagits av SmåKoms styrelse.

KS § 190

DNR KS 60/2015 611

Fortsatt uppdrag projekt Bobygget

Sammanfattning

Kommunchefen har 2016-10-17 fått i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med ytterligare underlag för diskussion om projektet Bobygget. Kommunchefen har i skrivelse valt att se Bobygget som en del av kommunens samlade bostadssituation och lämnar förslag på hur arbetet ska bedrivas vidare ur olika aspekter. Det är viktigt att fokusera på huvudfrågan, frågan om hur vi kan verka för att kommunens befolkningstillväxt inte ska hindras av ett begränsat utbud av bostäder, i synnerhet hyreslägenheter. De kommande åren blir betydelsefulla. Storgöteborg blir mer och mer påtaglig för kommunen. I takt med att fastighetsvärdena i Göteborg med omnejd stiger kommer fler familjer att söka alternativ på pendelavstånd. Kommunen bör således ägna stor kraft åt att förbereda för bostadsbyggande. Detta sker genom att lämpliga planer arbetas fram i raskt tempo samt att ytterligare utvalda markområden färdigställs på förhand för att möjliggöra snabb exploatering. Det är vidare av betydelse att Herbo AB agerar som den enskilt viktigaste aktör man är och mycket aktivt bidrar till att vara kommunens verktyg i att ta bostadsförsörjningsansvaret. Kommunens förvaltning ska initiera ytterligare kontakter med privata exploatörer på hyres- liksom bostadsrättsmarknaden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-11-07
Kommunstyrelsen § 172/2016-10-17

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med Herbo AB initiera en inventering av efterfrågan på hyresbostäder i Herrljunga kommun. Inventeringen ska rapporteras till kommunstyrelsen i mars 2017.
- Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med lämpliga aktörer aktivt eftersöka intressenter för exploatering.
- Förvaltningen får i uppdrag att påskynda förberedelser för bostadsbyggande.

Christina Abrahamsson (M) och Gunnar Andersson (M) bifaller förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning § 190

Kommunstyrelsens beslut

1. Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med Herbo AB initiera en inventering av efterfrågan på hyresbostäder i Herrljunga kommun. Inventeringen ska rapporteras till kommunstyrelsen i mars 2017.
2. Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med lämpliga aktörer aktivt eftersöka intressenter för exploatering.
3. Förvaltningen får i uppdrag att påskynda förberedelser för bostadsbyggnande.

Expedieras till: Kommunchef, Herbo AB
:

Riktlinjer för anställdas bisyssla, förslag revidering och tillämpning

Sammanfattning

Herrljunga kommuns revisorer har granskat kommunens riktlinjer angående anställdas bisysslor. Revisorerna konstaterar i rapporten att riktlinjer finns formulerade men ej är formellt antagna, att efterlevnaden har brister och att alla ansvariga inte har tillräcklig kunskap om riktlinjerna/hantering. Vidare noteras att inget talar för att jävsförhållanden förekommer samt att riktlinjerna bör kompletteras med information om hur kommunen ska hantera bisyssla hos förvaltningschef.

Revisorerna efterfrågar också de konkreta åtgärder styrelsen ämnar vidta för att förbättra kännedom och tillämpning av regelverket.

Ärende

Herrljunga kommuns revisorer har granskat kommunens riktlinjer angående anställdas bisysslor. Revisorerna konstaterar i rapporten att riktlinjer finns formulerade men ej är formellt antagna, att efterlevnaden har brister och att alla ansvariga inte har tillräcklig kunskap om riktlinjerna/hantering. Vidare noteras att inget talar för att jävsförhållanden förekommer samt att riktlinjerna bör kompletteras med information om hur kommunen ska hantera bisyssla hos förvaltningschef.

Revisorerna efterfrågar också de konkreta åtgärder styrelsen ämnar vidta för att förbättra kännedom och tillämpning av regelverket.

Kommunstyrelsen beslutade den 23/1 -17 att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på reviderade riktlinjer för anställdas bisyssla.

Förvaltningen fick dessutom i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på åtgärder för att öka kännedom och tillämpning av riktlinjer för anställdas bisyssla.

Förvaltningen ska återkomma till kommunstyrelsen med förslag senast till styrelsens möte i mars 2017.

Bedömning

Revisorerna noterar i dess skrivelse att Riktlinjer för anställdas bisyssla ej antagits formellt. Enligt kommunens regelsystem är det kommunstyrelsen som fastställer riktlinjer.

Fastställande föreslås i denna skrivelse.

Revisorernas synpunkter angående att förvaltningschefer bör inkluderas i riktlinjerna är rimlig och åtgärdas i förslag till reviderade riktlinjer.

Revisorerna anser vidare att åtgärder för att öka kännedom och tillämpning av riktlinjer bör vidtas. Förvaltningen vidtar åtgärder genom att ett tillägg angående bisysslor görs i kommunens mall för medarbetarsamtal samt att kommunchefen informerar kommunens chefer.

Beslutsunderlag

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Claes Rydberg

Tjänsteskrivelse
2017-03-08
DNR KS 286/2016 912
Sid 2 av 2

Kommunstyrelsen § 9/2017-01-23
Förslag revidering riktlinjer för anställdas bisyssla
Reviderad Medarbetarsamtalsmall

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar anta förslag om riktlinjer för bisyssla.

Information om förvaltningens åtgärder för att förbättra kännedom och tillämpning av riktlinjer noteras.

Claes Rydberg
Kommunchef

Expedieras till: Kommunens revisorer

Förslag

Riktlinjer bisysslor

Antagna av Kommunstyrelsen xx-xx-xx

Inledning

Med bisyssla avses varje anställning, uppdrag eller annan verksamhet som en anställd har vid sidan om sin huvudanställning. För kommunanställda regleras bisyssla av lag om offentlig anställning (LOA) och av kollektivavtalet, Allmänna Bestämmelser (AB).

Enligt LOA får kommunanställd personal inte ha bisysslor som kan rubba förtroendet för deras opartiskhet. Förtroendeuppdrag inom fackliga, politiska eller ideella organisationer räknas inte som bisyssla.

Enligt AB får kommunanställd personal inte ha bisyssla som

- Inverkar hindrande på arbetsuppgifterna
- Konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet

Förtroendeskadlig bisyssla

Med förtroendeskadlig bisyssla avses huvudsakligen arbetsgivarens förtroende gentemot tredje man. Olika jävsfrågor kan också hänföras till denna grupp. Med bakgrund av att man i kommunal verksamhet ska iaktta saklighet och opartiskhet är det angeläget att medarbetare inte åtar sig andra uppdrag som kan rubba förtroendet eller på annat sätt skada anseendet för kommunen. Om exempelvis bisyssla bedrivs inom samma verksamhetsområde som medarbetaren själv verkar inom finns det risk för att man gynnar sin egen rörelse före arbetsgivarens. Förtroendeskada kan även uppkomma om Herrljunga kommuns namn används i syfte att legitimera verksamheten. Se bilaga 1 för checklista avseende bedömning förtroendeskadlig bisyssla.

Arbetshindrande bisyssla

Med arbetshindrande bisyssla avses arbete eller uppdrag som negativt påverkar möjligheterna att fullgöra en god arbetsprestation, exempelvis genom att de olika arbetsuppgifterna kolliderar i tid eller får till följd att medarbetaren får en alltför tung arbetsbörda. Exempelvis att man;

- Ej kan utföra en fullgod arbetsinsats under arbetstid
- Inte kan förskjuta arbetstid eller byta schema
- Ej kan ha normal jour eller beredskap
- Inga möjligheter till övertidsarbete

Sjukfrånvaro, rehabilitering och arbetsmiljö kan i dessa sammanhang påverkas på ett ogynnsamt sätt vilket också påverkar bedömningen av bisysslan. Arbete hos bemanningsföretag eller i egen firma utöver anställningen i kommunen kan vara exempel på belastande bisyssla. Den arbetstidsreglering som finns enligt Arbetstidslagen och

semesterbestämmelser syftar till att tiden utöver heltidsmått, övertid och jour behövs för vila och rekreation.

Konkurrerande bisyssla

Med konkurrerande bisyssla avses normalt bisyssla som påverkar kommunens verksamhet negativt. Konkurrerande bisyssla kan föreligga om bisysslan sker i en verksamhet med samma utbud och kundkrets som kommunen har dvs:

- Den anställde har ägarintresse i konkurrerande verksamhet oavsett hur verksamheten drives
- Tar anställning hos någon som bedriver konkurrerande verksamhet eller avser att starta sådan verksamhet
- Innehar uppdrag åt någon som bedriver konkurrerande verksamhet. Sådana uppdrag kan vara styrelseuppdrag, revisor eller konsultuppdrag innebärande stöd och planering

Information om bisyssla

Arbetsgivaren har skyldighet att informera de anställda om bisysslor. Information och begäran om bisyssla skall genomföras vid anställningens ingående och vid medarbetarsamtal. Finns behov kan det även ske oftare.

Anmälan av bisyssla

Arbetstagare skall på begäran anmäla till arbetsgivaren att man innehar bisyssla samt lämna de underlag som krävs för att kunna göra en bedömning. Anmälan sker enligt blankett, bilaga 2. När arbetsgivaren fått kännedom om bisysslan görs en bedömning om bisysslan är tillåten eller inte. Observera att anställda inte behöver redovisa statliga och kommunala uppdrag, politiska, fackliga eller andra ideella förtroendeuppdrag utan samband med anställning (t.ex. idrotts- och bostadsrättsförening), tillfällig medverkan i press, radio och TV.

Beslut om att förbjuda/tillåta bisyssla

Arbetsgivaren kan ensidigt bestämma om bisysslan är tillåten eller ej. Innan ett beslut om bisyssla fattas skall närmaste chef alltid tillsammans med den anställde förvissa sig om att uppgifterna i bedömningsunderlaget är rätt uppfattade.

Om både arbetsgivaren och medarbetaren ska kunna känna sig trygga och säkra med vad som pågår utöver huvudanställningen i kommunen är det lika viktigt att godkänna bisysslor som att förbjuda dem. Av den anledningen ska skriftligt beslut överlämnas till berörd medarbetare oavsett om bisysslan är tillåten eller otillåten. Enklast görs detta genom att medarbetaren får en kopia på blanketten "Anmälan om bisyssla" där både beslutet och motiveringen ska framgå. Arbetsgivaren skall också motivera varför man avstyrker resp. tillstyrker en begäran om bisyssla. En checklista finns som bilaga för att kunna avgöra om bisysslan är förtroendeskadlig eller ej.

Vid arbetshindrande bisysslor skall arbetsgivaren beskriva på vilket sätt medarbetaren inte gör en fullgod insats eller på vilket annat sätt bisysslan verkar hindrande på

arbetstidsförläggning och arbetsuppgifter. Vid förbud mot bisyssla bör tid för skälig avveckling ges. Hur lång tid som krävs avgörs från fall till fall, dock högst 3 månader.

Det är fullt möjligt att förbjuda en bisyssla som aldrig utövats, där det finns anledning att anta att en medarbetare står i begrepp att inleda sådan.

Respektive förvaltningschef är ytterst ansvarig för att det inte förekommer otillåtna bisysslor. Förvaltningschefen är också den som ska besluta om en bisyssla anses tillåten eller otillåten. Samråd kan om så bedöms påkallat ske med personalchefen. I samband med beslutet gällande förbjuden bisyssla ska medarbetaren underrättas om hur han/hon kan överklaga. En organiserad medarbetare överklagar arbetsgivarens beslut genom sin fackliga organisation enligt reglerna som framgår i kommunala huvudavtalet (KHA). En oorganiserad medarbetare överklagar arbetsgivarens beslut enligt reglerna i Lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) §§ 65 och 66.

Förslag tillägg.

Kommunchef är analogt med ovan ytterst ansvarig då det gäller förvaltningschefer.

Kommunstyrelsens ordförande är analogt med ovan ytterst ansvarig då det gäller kommunchefen.

Påföljder

Den arbetstagare som bryter mot förbudet avseende förtroendeskadliga, arbetshindrande eller konkurrerande bisysslor kan drabbas av arbetsrättsliga påföljder såsom disciplinpåföljd enligt AB eller uppsägning på grund av personliga skäl. Detsamma gäller om arbetstagaren vägrar lämna uppgifter eller lämnar felaktiga eller ofullständiga uppgifter vid anmälan av bisyssla.

Bilaga 1

Checklista för bedömningen av bisysslors förtroendeskadlighet (SOU 2000:80, bil. 4)

Bestämmelsen i 7 § lagen om offentlig anställning (LOA) om förbud mot förtroendeskadliga bisysslor är allmänt hållen. En rad olika omständigheter spelar in när man skall bedöma om en bisyssla är förtroendeskadlig eller inte.

Först bör man avgöra om det över huvud taget rör sig om en bisyssla i lagens mening eller om det är en sådan aktivitet som typiskt sett hör till privatlivet och som därmed i allmänhet faller utanför bisyssleregeln. Man bör sedan göra en samlad bedömning av de omständigheter som kan påverka allmänhetens förtroende för arbetstagarnas opartiskhet och myndigheternas anseende.

- Hur stor är risken för att förtroendet rubbas och vilken grad av risk kan man godta?
- Vid bedömningen bör man ta hänsyn till dels vilka arbetsuppgifter den anställda och myndigheten har, dels vad bisysslan går ut på.

Syftet med denna checklista är att den skall kunna vara ett stöd för arbetsgivare och arbetstagare när de skall bedöma om en bisyssla är förtroendeskadlig.

Är verksamheten en bisyssla i lagens mening?

1. Är det fråga om en anställning vid sidan av huvudanställningen?
2. Är det fråga om ett uppdrag som lämnas av någon annan än huvudarbetsgivaren?
3. Är det fråga om något annat slag av verksamhet än sådant som nämns i fråga 1 och 2 och som bedrivs vid sidan av huvudanställningen?
4. Är det fråga om enbart medlemskap och inte uppdrag, t.ex. som styrelseledamot, i en förening?
5. Är det fråga om en aktivitet som typiskt sett hör till privatlivet, t.ex. att utöva en hobby eller att sköta sin och familjens egendom och privata angelägenheter?
6. Innebär aktiviteten, t.ex. förvaltning av den egna förmögenheten, att arbetstagaren är engagerad i företag eller branscher som är föremål för hans verksamhet i tjänsten?

Om svaret på någon av frågorna 1-3 och 6 är ja, talar det mesta för att det rör sig om en bisyssla i lagens mening.

Om svaret på någon av frågorna 4 och 5 är ja, talar det mesta för att det inte handlar om en bisyssla i lagens mening.

Ligger arbetsuppgifterna i huvudanställningen inom något av de områden där man bör vara särskilt försiktig med bisysslor som kan påverka allmänhetens förtroende för arbetstagarna eller förvaltningen?

Har arbetstagaren eller den förvaltning där han eller hon är anställd arbetsuppgifter som innebär:

- rättskipning
- myndighetsutövning (beslut om förmåner, rättigheter och skyldigheter, tillstånd, bidrag m.m. för enskilda personer och företag)
- upphandling (köp eller hyra av varor, tjänster eller byggentreprenader)
- tillsyn och kontroll över offentlig eller enskild verksamhet
- förvaltning av egendom
- ledning av förvaltningar eller verksamheter inom dessa

Om svaret på frågan är ja, ökar risken för att en bisyssla skadar allmänhetens förtroende för arbetstagaren eller myndigheten.

Är bisysslan av sådan beskaffenhet att risken för förtroendeskada ökar?

1. Finns det någon beröring mellan å ena sidan arbetsuppgifterna i bisysslan eller verksamheten i det företag hos vilket bisysslan utförs och å andra sidan förvaltningens verksamhet?
2. Finns det någon beröring mellan arbetstagarens arbetsuppgifter i huvudanställningen och bisysslan?
3. Är arbetsuppgifterna i bisysslan av mer kvalificerat slag?
4. Är arbets- eller uppdragsgivaren för bisysslan ett privat företag?
5. Är bisysslan ett styrelseuppdrag i aktiebolag eller ekonomisk förening?
6. Gäller bisysslan egen kommersiellt inriktad verksamhet, t.ex. konsultverksamhet?
7. Är bisysslan ett politiskt, fackligt eller ideellt förtroendeuppdrag?
8. Är arbets- eller uppdragsgivaren för bisysslan en offentlig myndighet?
9. Är det ett allmänt intresse, t.ex. en myndighets behov av expertis, att arbetstagaren åtar sig bisysslan?

Om svaret på någon av frågorna 1 - 6 är ja, ökar risken för att bisysslan skadar allmänhetens förtroende för arbetstagaren eller myndigheten.

Om svaret på fråga 7, 8 eller 9 är ja, minskar risken.

Har bisysslan sådan omfattning att risken för förtroendeskada ökar?

1. Är bisysslan tidskrävande?
2. Är bisysslan kortvarig eller av sporadisk art?
3. Får arbetstagaren eller någon anhörig till honom eller henne ekonomisk eller annan ersättning för bisysslan och är denna ersättning i så fall hög?

Om svaret på fråga 1 och/eller 3 är ja, ökar risken för förtroendeskada. Om svaret på fråga 2 är ja, minskar risken.

Bilaga 2 – Anmälan bisyssla

Efternamn, förnamn	Personnummer
Befattning och arbetsplats	Närmaste chef

Jag utför/kommer att utföra bisyssla utöver min anställning i Herrljunga kommun enligt följande

Bisysslans omfattning:			
<i>tim/dag</i>	<i>tim/vecka</i>	<i>tim/månad</i>	<i>tim/år</i>
Bisysslans tidsmässiga förläggning (dag, kväll, helg)			
Tar du ut semester/kompledighet för att utöva bisysslan?			☐ Ja ☐ Nej
Bisysslans titel och innehåll:			
Uppdragsgivare/företag/organisation/ägare:			
När påbörjades tjänsten/uppdraget?		Hur länge löper tjänsten/uppdraget?	
Hur lång uppsägningstid har tjänsten/uppdraget?			
Övriga kommentarer			
Ort och datum		Namnteckning (anställd)	
Ort och datum		Namnteckning (närmaste chef)	

Förvaltningschefens beslut:	☐ Godkänd ☐ Ej godkänd
Motivering till beslut:	

Ort och datum	Namnteckning (förvaltningschef)

Medarbetarsamtal

1. Uppföljning och nuläge

- *Ta upp vad ni talade om sist och diskutera vad som har hänt, vad har inte hänt och vad beror det på? Vad blev utfallet av åtgärder eller icke-åtgärder*
- *Vilka är de viktigaste erfarenheterna under den gångna perioden/Vad tycker du att du har lyckats bäst med under perioden och varför?*

2. Medarbetaren – arbetsfördelning/befogenheter

- *Trivs du på arbetet? Beskriv.*
- *Vad är motiverande och mindre motiverande i arbetet?*
  - Hur trivs du med dina arbetsuppgifter?*
  - Vilka arbetsuppgifter anser du mer respektive mindre utvecklande?*
- *Hur fungerar samarbetet med andra medarbetare och ledare?*
- *Finns det synpunkter på arbetsuppgifter/arbetssätt, arbetsfördelning, arbetsbelastning, arbetstider och fysisk miljö etc.*
  - Är det något du skulle vilja förändra med dagens arbets- och ansvarsfördelning och i så fall hur?*
  - Beskriv förutsättningarna när du gör dina bästa resultat?*
- *Finns det synpunkter om trivsel, stämning, allmänna attityder mm*
  - Berätta hur samarbetet fungerar med dina kollegor respektive andra avdelningar?*
- *Finns det övriga faktorer som kan påverka mig i mitt arbete just nu? Egen hälsa, övriga faktorer?*
- *Har du tillräckliga befogenheter och resurser för att klara av dina uppgifter?*
  - Inom vilka områden behöver du öka din kompetens?*

3. Planering - framtid

- *Diskutera vad som är viktigast just nu. Vilka prioriteringar som medarbetaren gör i sitt arbete och vilka förändringar behöver göras.*
- *Sätt upp mål för kommande arbete med tidsangivelser för när ni ska stämna av resultatet*
- *Medarbetarens önskemål gällande utveckling och nya arbetsuppgifter*
- *Medarbetarens behov av kompetensutveckling*
- *Skulle du vilja ta ansvar för något mer?*
- *Har du konkreta förslag på hur verksamheten kan utvecklas?*

4. Arbetsmiljö/organisation

- *Har du några förslag till förändringar i arbetsmiljön?*
- *Hur ser du på organisationen ur ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv?*

5. Handlingsplan för överenskomna åtgärder - Framtida mål

Medarbetare och chef för en dialog om vilka mål som identifierats under samtalet. Exempelvis dokumenteras här både individuella behov och kompetenshöjande åtgärder som behövs för att nå målen.

Aktiviteter	Ansvarig	När?	Hur mäta?	Uppföljning

6. Relation chef/medarbetare

- Hur anser du att vår relation är, finns det något vi kan förbättra?
- Anser du dig få den feedback som behövs i ditt arbete?
- Anser du att du får tillräckligt med information/kommunikation?
- Feedback från chef.
- Information om ev bisyssla.

7. Efter samtalet

- Blev det här samtalet som vi båda hade tänkt oss?
- Vad har vi kommit fram till?

Chef: .....

Medarbetare: .....

Datum: .....